

KADERNOTA 2022 - 2025

Inhoudsopgave

1 Leeswijzer	3
2 Ynlieding	4
3 IN VOGELVLUCHT	6
KADERNOTA 2022–2025	17
1 Ontwikkelingen Kadernota 2022–2025	18
1.1 Startsituatie	18
1.2 Gemeentefonds	18
1.3 Bestaand beleid	22
1.4 Nieuw of gewijzigd beleid.....	22
2 Reserves en weerstandsvermogen.....	23
3 Ontwikkelingen in beleid.....	25
3.1 WONEN EN WERKEN	26
3.2 SAMENLEVING.....	38
3.3 BESTUUR EN DIENSTVERLENING	56
4 Voorstel aan de raad	69
BIJLAGE I Financiële samenvatting	70
BIJLAGE II Ombuigingen.....	76

1 Leeswijzer

Vooraf

De Kadernota is eigenlijk het belangrijkste instrument in de planning- en controlcyclus. Daarmee kan de raad sturen op de inhoud van de begroting 2022 en volgende jaren.

BELEIDSVOORSTELLEN

In de Kadernota staan allerlei voorstellen voor nieuw of gewijzigd beleid. De raad geeft richting en bepaalt welke projecten voorrang moeten krijgen. En daarmee legt de raad de basis voor de verdere uitwerking van de begroting 2022.

FINANCIEEL

In de Kadernota proberen we ook inzicht te geven in de financiële ruimte voor 2022 en verdere jaren. Samen met de beleidsvoorstellen ontstaat een volledig beeld waarmee de raad op hoofdlijnen kan sturen. Maar alles natuurlijk met de kennis van het moment.

VERTALING IN DE BEGROTING

In de begroting 2022 worden alle voorstellen verwerkt die door de raad positief zijn beoordeeld. En natuurlijk worden ook ontstane ontwikkelingen ná de behandeling van de Kadernota meegenomen.

OPBOUW VAN DE KADERNOTA

De Kadernota is verdeeld in drie stukken:

- VOORAF
- KADERNOTA 2022–2025
- BIJLAGE

In VOORAF beginnen we met de Ynlieding. Daarna starten we met de Kadernota In Vogelvlucht. Hierin worden de belangrijkste ontwikkelingen getoond.

In de KADERNOTA 2022–2025 beschrijven we in hoofdlijnen de startsituatie, gemeentefonds, bestaand en nieuw beleid met aansluitend een samenvatting daarvan in cijfers.

Omdat de Kadernota invloed heeft op het financieel perspectief schetsen we ook de invloed daarvan op onze reserves en het weerstandsvermogen. Direct daarna gaan we dieper in op alle ontwikkelingen in het beleid. En we besluiten met het voorstel aan de Raad.

In de BIJLAGE worden de cijfers nogmaals gepresenteerd.

We wensen u veel leesplezier!

2 Ynlieding

De basis op oarder. Dat wie it devys fan de ôfrune twa jier. Soargje dat der wer in fûnemint is dêr't op boud wurde kin. De earste signalen dat we op it goede paad binne, tsjinje har oan. It risseltaat fan de jierrekken is minder negatyf as wer we yn 2020 noch fan út gongen. Fia arbitraazje is ôftwongen dat it mei tekoarten op de jeugdsoarch echt dien wêze moat. It Ryk hat foar 2022 € 1,3 miljard beskikber steld, tagelyk is it foar de jierren dêrnei noch net dúdlik. Der is noch gjin struktureel perspektyf op dit punt. De soarch oer de gemeentlike finânsjes foar it mearjierrenperspektyf is noch net fuort. De boat fart wer, mar de lekken dêr't wy net by kinne, binne noch net allegearre ticht.

Foar jo leit de kadernota 2022–2025. De fjirde en lêste fan dizze riedsperioade foar de gemeenteriedsferkiezings fan takom jier. De ambysjes út it kolleezjeprogram fan dizze perioade binne – op de strúnplakken nei – yn rij en gelid set. Finansjeel kinne we – as it Ryk struktureel oer de brêge komt – wer oer de daam hinne sjen. Wy binne wiis mei de behelle risseltaten fan de ôfrûne fjouwer jier. Der leit in ambisjeuze duorsemeheidsaginda, we kinne los mei de plannen foar de wenningbou, de fyzje op maatskiplik fêstguod is klear, der wurdt hurd wurke om de sosjale basis op 'e nij stâl te jaan. We binne drok dwaande om yn ANNO ferbân in ambyzje foar de regio noardeast foar de kommende jierren op priemmen te setten. De regiodeal kriget syn beslach yn allerhande plannen en projekten. Nij belied foar rekreaasje en toerisme wurd yn 'e twadde helte fan 2021 fêst stelt.

Tagelyk hat 2020 in rûzich jier west. COVID-19 hat ús allegearre op eigen wize yn de besnijing hân. Fysike moeting wie net mooglik, dat it is wer wennen om elkoar net yn in fjouwerkant byld te sjen. We kinne noch net oersjen wat de gefolgen op langere termyn fan de koroanakrisis wêze sille, mar mooglik dat it ús yn positive sin ek wat bringt. Minder reistiid wen- wurkferkear en miskien wol de ûntdekking dat it jachtsjen en jaaien net allinne yn ús foardiel wurke hat.

Mei dizze kadernota ha wy besocht mei alle finansjele ûnwissichheid dy't der noch omhinne sweeft, om jimme mei te nimmen yn de keuzes fan *onontkoombaar*, *noodzakelijk* en *wenselijk*. Dêrby ha wy hiel bewust alle keuzes foar wettelike taken, wêr't noch net dúdlik fan is as der wol jild beskikber komt, budzjettair neutraal op te nimmen. En dêr wêr't al dúdlik fan is hoefolle jild as der fan it Ryk beskikber komt, dat as taakstellend oan de organisaasje mei te jaan.

We ha ek hiel bewust in tal insidintiele útjeften yn de formaasje opnaam. De wurkdruk yn de organisaasje is heech en om in tal ambysjes – ek yn de ombûgings – wier te meitsjen ha we mear minsken nedich om de omslach yn tal fan saken te realisearjen. Dêrby kieze we hiel dúdlik – lykas de ôfrûne jieren – om dizze insidintiele útjeften út de algemiene reserve te heljen, sadat we in konsistint byld oer it materieel struktureel lykwicht sjen litte. Dit is in wichtich aspekt dêr't de provinsje as tasichthâlder fan ús ponge op ôfjage is.

De kadernota is – sa't jimme witte – in opmaat nei de begrutting 2022–2025. We ha der foar keazen om foar jimme yn byld te bringen hokker ûntjouwing it kommende jier op ús

ôfkomme. Foar guon ûntjouwingen is op dit stuit noch net skerp te formulearjen hoefolle jild as nedich is. Yn dy gefallen ha we der foar keazen it ûnderwerp te beneamen, mar it net yn finansjele sin mei te nimmen. Yn oktober hoopje wy dat der én in nij regear aktyf is én dat wy as gemeente witte wêr't wy struktureel finansjeel op rekkenje meie. Dan kinne wy foar ús mienskip it skip net allinne driuwende hâlde, mar op koers bringe, en noch leaver mei de wyn yn de seilen de ambysjes fan de gemeente wier meitsje.

3 IN VOGELVLUCHT

OM TE BEGINNEN

Vertrekpunt voor deze Kadernota

Bij de begrotingsbehandeling vorig jaar heeft de raad ervoor gekozen om een omvangrijk pakket ombuigingen door te voeren. Het doel van de ombuigingen was om te komen tot een sluitend perspectief voor de latere jaren.

De ombuigingen waren nodig, omdat de druk op de gemeentefinanciën dusdanig groot was geworden na met name de decentralisaties in het Sociaal Domein zonder dat hiervoor de benodigde rijksmiddelen werden overgeheveld.

Het opvoeren van de ombuigingen voelde niet goed. Het Rijk hevelt nog steeds taken over, waarvoor structureel te weinig geld beschikbaar komt en biedt daarvoor vaak incidentele oplossingen, die te weinig zekerheid geven voor de lange termijn.

We zijn blij dat er inmiddels wat beweging vanuit het Rijk komt. Onder meer naar aanleiding van de arbitragezaak rondom jeugdzorg, maar ook op het gebied van de herijking van het gemeentefonds. De eerste plannen, die voor onze gemeente onverwacht nadelig uitpakten, zijn op basis van een kritische tussenevaluatie van de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) voorlopig weer terug naar de tekentafel. Dit geeft geen garanties, maar wel hoop op een rechtvaardiger verdeling. Ook vanuit de VNG wordt een sterke lobby gevoerd om de totale omvang van het gemeentefonds groter te maken.

Uitgangspunten Kadernota

Rekening houdend met het vertrekpunt van deze Kadernota, ontkomen we ook voor het komende begrotingsjaar niet aan een sobere beleidsarme Kadernota, waarbij wel aandacht is voor de ontwikkelingen, die op ons afkomen.

In de organisatie(s) is de afhechting van alle veranderingen nog niet volledig voltooid. Vandaar dat u in deze Kadernota een aantal aanvragen voor tijdelijke formatie tegenkomt.

Uitgangspunten bij deze Kadernota zijn:

– Ontwikkeling begroting

Voor het meerjarenperspectief voor de begroting 2022–2025 koersen we vanuit deze Kadernota op een sluitende meerjarenbegroting vanaf het jaar 2024. Dit betekent dat in het structureel saldo van de begroting wordt geanticipeerd op een negatief resultaat voor 2022 en 2023 en een positief resultaat voor 2024 en 2025.

– Indexering en prijscompensatie

Eerder dit jaar zijn op de LIST de uitgangspunten voor de Kadernota 2022–2025 en de begroting 2022–2025 geagendeerd. Op basis van ons vaste ijkpunt uit de septembercirculaire (jaar t-1) voor de nieuwe begroting hanteren we een verwachte loon en prijsstijging van 1,4%. Voor de berekening van het netto effect van de meicirculaire voor deze Kadernota houden we hier door middel van stelposten rekening mee.

– Algemene uitkering (AU) – nieuw beleid

Indien voor nieuw beleid financiële middelen opgenomen zijn in de algemene uitkering, gaan we uit van een budgettair neutraal effect op het saldo.

– Algemene uitkering (AU) – ontwikkelingen in bestaand beleid:

Voor areaal, loon- en prijsontwikkelingen zijn financiële middelen opgenomen in de algemene uitkering. Daarmee geldt ook voor de in de Kadernota genoemde onderwerpen met betrekking tot bestaand beleid, dat deze een budgettair neutraal effect op het saldo hebben.

– Incidentele posten (AR)

Voor incidentele lasten (looptijd van 1–3 jaar) met betrekking tot diverse onderwerpen in deze Kadernota hanteren wij de lijn, dat deze ten laste van de algemene reserve (AR) worden gebracht. In de algemene reserve wordt rekening gehouden met deze uitname.

Hiermee creëren we overigens een meer zuiver beeld van ons begrotingsaldo. Op grond van de voorschriften hebben we de verantwoordelijkheid om een begroting vast te stellen, die structureel en reëel in evenwicht is. Op basis van dit criterium toetst de Provincie onze begroting. Overigens hanteren we de lijn van incidentele posten ten laste van de AR inmiddels al meerdere jaren. Zie hiervoor ook het overzicht van de algemene reserve op bladzijde 24.

– Nieuwe en gewijzigde wetgeving

Voor verschillende onderwerpen komt nieuwe of gewijzigde wetgeving op ons af. Onderwerpen waar de financiële impact is in te schatten, maken integraal deel uit van de kadernota. Onderwerpen waar op dit moment nog niet duidelijk is, of en in hoeverre de gemeente hiervoor wordt gecompenseerd in de Algemene Uitkering, maken niet integraal deel uit van de kadernota. Dit betreft:

- ICT: Wet WOO (ICT)
- Nieuwe wet inburgering
- Beschermd Wonen
- Wet Aanpak Meervoudige Problematiek Sociaal Domein

Deze onderwerpen worden hierna wel toegelicht evenals een aantal andere ontwikkelingen.

WONEN EN WERKEN

Omgevingswet

Hoewel de inwerkingtreding van de Omgevingswet wederom met een half jaar is uitgesteld willen wij – waar technisch mogelijk – per 1 januari 2022 starten met het in de praktijk brengen van de nieuwe wet en bijbehorende werkprocessen (intake- en omgevingstafel, Participatie, DSO, enzovoort). We groeien door steeds te evalueren en bij te stellen toe naar een nieuwe structuur en nieuw gedrag.

Tegelijkertijd willen we, in lijn met de ombuigingen, onze inkomsten verhogen. Dat betekent dat we de mogelijkheden om leges te heffen én de mogelijkheid om via de grondexploitatie of anterieure overeenkomst de kosten van de ambtelijke inzet terug te leggen bij de initiatiefnemer / aanvrager optimaal zullen gebruiken.

Wonen

De sterke ambitie op het gebied van wonen is geconcretiseerd in de woningbouwprogrammering. We verwachten een forse toename in initiatieven/aanvragen, welke we ook in 2021 al ervaren, nu daar (eindelijk) ruimte voor is. We willen die energie ook belonen door daar goed in te ondersteunen en tijdig besluiten te nemen.

In de Woonvisie zijn verder opgaven geformuleerd ten aanzien van kwaliteit en de bestaande woningvoorraad. In 2022 krijgen deze opgaven steeds verder vorm. Het is van groot belang om al deze opgaven aan te pakken gelet op de ambitie om in 2040 een topregio te zijn!

De beperkingen als gevolg van de stikstof-regelgeving blijft ook de komende jaren een punt van onderzoek en zorg.

Duurzaamheid

Duurzaamheid en de Warmte-transitievisie

In 2022 geven wij verder vorm aan de uitvoering van het recent vastgesteld beleid omtrent Duurzaamheid en de Warmte-transitievisie.

Energieloket

Op 18 februari 2021 heeft de gemeenteraad de Duurzaamheidsagenda vastgesteld. Hierbij is aangegeven, dat bij de Kadernota ten behoeve van het gemeentelijk Energieloket voor een eventueel aanvullende dekking een integrale afweging wordt gemaakt. Om de dienstverlening van het energieloket te kunnen continueren en om daarmee invulling te kunnen geven aan een brede aanpak voor energiebesparing willen we de dienstverlening van het Energieloket voortzetten en het liefst hier structureel in te voorzien. Hiermee wordt ook voldaan aan de wettelijk vereiste om als gemeente in een energieloket te voorzien. We zijn ons er echter van bewust dat het Rijk op dit moment geen structurele middelen ter beschikking stelt. Daar stemmen we nu de invulling op af.

In de dekking van de kosten voor 2022 kan worden voorzien door het hiervoor toegewezen budget over te hevelen van 2021 naar 2022. In 2022 worden aanvullende middelen vanuit het Rijk verwacht om in de dekking van kosten voor latere jaren te voorzien. We komen hier in de Kadernota 2023 – 2026 op terug.

Energie inkoop

Als gemeente kopen wij op dit moment grijze energie in via Openbare Verlichting en Energie Fryslân (OVEF) die vervolgens wordt 'vergroend' met zgn. certificaten Garantie van Oorsprong (GvO). Een GvO is een digitaal certificaat waarmee bewezen wordt dat stroom op een groene (dus duurzame) manier is opgewekt.

Nu het huidige inkoopcontract van de OVEF binnenkort verloopt, vindt onderzoek plaats naar de mogelijkheid om in het vervolg lokaal groene stroom in te kopen. Ook worden de mogelijkheden van 'eigen opwek' onderzocht, zodat wij in de toekomst mogelijk geen, of in ieder geval minder, grijze stroom hoeven in te kopen.

Het is nog niet bekend wat de financiële gevolgen hiervan zullen zijn. Mogelijk dat de kosten iets hoger komen te liggen, maar daar staat dan tegenover dat wij op deze manier actief initiatieven van energiecorporaties kunnen ondersteunen.

Recreatie en toerisme

In de tweede helft van 2021 stelt uw raad het nieuwe beleid vast. Van belang is nu de uitvoering met lef te implementeren in het werkveld zodat creativiteit en borging dicht bij de uitvoering door de ondernemers en betrokken organisaties komt.

Economie

Eind 2021 stellen we het Economisch Beleidsplan vast. In 2022 verwachten we voortvarend aan de slag te gaan met de uitvoering hiervan. Daarbij hebben en houden we oog voor onze ondernemers die door Corona in voorkomende gevallen in zwaar weer zijn beland.

In 2022 geven we vorm aan het nieuwe Bedrijvenconvenant.

2e fase gebiedsontwikkeling Centrale As

De Gebiedsontwikkeling zorgt ervoor dat De Centrale As goed wordt ingepast in het landschap en moet daarnaast zorgen voor een "plus" aan het gebied. Deze "gebiedsplus" is als een soort van compensatie toegezegd aan de streek. De eerste fase is nog niet afgerond en van de tweede fase weten we dat er, ondanks eerdere verwachting dat dit door vrijval van middelen uit fase 1 niet nodig zou zijn, toch cofinanciering vanuit de gemeente nodig is. Het is nog onvoldoende helder hoe fase 1 financieel wordt afgerond en wat dit betekent voor fase 2. Dat geldt ook voor de bijdrage vanuit de Provincie. Zodra wij concreter zicht krijgen op wat dit van ons als bijdrage vraagt, leggen wij dit aan u voor.

Verkeer, Vervoer en Waterstaat

Voor 2022 zijn we van plan om een aantal verkeerssituaties te verbeteren. De verkeersonveiligheid op de Raadhuisweg in Burgum en de verkeerssituatie rond Quatrebras vraagt om een grondige aanpak. In beide gevallen is er sprake van 'werk met werk' maken, waardoor de netto extra investering relatief beperkt blijft.

Verder staat een grondige opknopbeurt voor de beweegbare brug in Eastermar gepland, waardoor de brug weer voldoet aan de huidige eisen en de bediening er van voor jaren weer geborgd is.

Sport, cultuur en recreatie

Aangaande het onderhoud van het groenareaal nemen we nu structureel in de begroting budget op voor de bestrijding van invasieve exoten en de eikenprocessierups.

SAMENLEVING

Sociaal Domein

De uitdagingen in het Sociaal Domein blijven in komende jaren onveranderd groot. De transformatie naar meer zelfredzame burgers en netwerken en minder beroep/automatisch recht op professionele maatwerkvoorzieningen blijkt een complexe opgave voor gemeenten. Dit komt mede door veranderende wetgeving, denk aan het abonnementstarief, en jurisprudentie die het "recht op maatwerkvoorzieningen" versterkt. Daar komt bij dat wij in komende jaren met meer taken belast worden, waaronder de doordecentralisatie van beschermd wonen en de nieuwe Wet Inburgering. De discussie met het Rijk over het compenseren van gemeentelijke tekorten op het terrein van Jeugd en Wmo loopt door.

In komende jaren willen wij met de middelen die daarvoor beschikbaar zijn de sociale basis optimaal versterken om de transformatie een stap verder te brengen. Hierin speelt communicatie een belangrijke rol. Een sterke positionering van onze uitvoerende teams in de sociale basis van dorpen is daarvoor nodig. Tenslotte willen wij ook samen met onze professionele zorgaanbieders aan de slag om ook hun een stevigere rol te geven in de transformatie van het Sociaal Domein. Hiervoor vinden wijzigingen plaats in de inkoopstrategie Jeugd per 2022 en gaan wij lokaal aan de slag met een inkoopstrategie Wmo/Participatiewet, resulterend in nieuwe inkoop per 2023. In samenhang pakken wij deze opgaven op.

Nieuw participatiebeleid

In 2021 willen wij nieuw Participatiebeleid opstellen dat op 1 januari 2022 inwerking treedt. Hierbij betrekken wij de motie die de raad in januari 2021 heeft aangenomen. Met het aannemen van deze motie heeft het college de opdracht gekregen om alle mensen die onder de Participatiewet vallen de ondersteuning te geven waar ze recht op hebben, in het bijzonder de klassieke doelgroep. Eind april heeft de raad de uitwerking door het college van de eerder genoemde motie vastgesteld. Deze uitwerking houdt in dat wij in 2021 onze dienstverlening aan de klassieke doelgroep intensiveren en hiervoor de incidentele Coronamiddelen inzetten die in 2021 beschikbaar zijn gekomen.

Op dit moment zijn wij nog bezig met de totstandkoming van nieuw beleid. Op dit moment hebben wij € 322.000 beschikbaar voor het uitvoeren van het Participatiebeleid. Het is nog niet bekend of het nieuwe beleid tot een structurele uitzetting leidt vanaf 2022. Dit is afhankelijk van de beleidskeuzes die de raad maakt.

Arbitrage zaak jeugdzorg

Vanuit het ministerie is in de arbitrage zaak jeugdzorg nu duidelijkheid over de macro ontwikkelingen voor de gemeenten. De komende jaren komen er miljarden euro's meer beschikbaar voor de jeugdzorg. De exacte verdeling voor onze gemeente is nog niet bekend. De nadere uitwerking hiervan vanuit het ministerie moet nog worden aangeleverd. De verwachting is dat hier in de septembercirculaire meer duidelijkheid over is.

In de meicirculaire is voor 2021 € 613 miljoen extra beschikbaar gekomen, boven de € 300 miljoen die al in de algemene uitkering zat. Voor onze gemeente is dit omgerekend volgens de gehanteerde maatstaven in de circulaire € 825.000. Dit bedrag is in de meicirculaire niet doorgetrokken voor 2022 en verder.

Voor het jaar 2022 wordt ruim € 1,3 miljard extra uitgetrokken voor de jeugdzorg.

Indicatief betekent dit voor 2022 en verder dat wij omgerekend nog een bedrag van € 1,6 miljoen gaan ontvangen. Dit nemen we mee als ontwikkeling in de Kadernota 2022–2025.

Een deel van de extra middelen is nog wel nodig om de te verwachte tekorten op de huidige begroting op basis van de ontwikkelingen tot nu toe op te kunnen vangen. Ook dit nemen we mee in deze Kadernota. Voor een nadere toelichting verwijzen we naar paragraaf 1.2 Gemeentefonds vanaf bladzijde 18.

Wijzigingen als gevolg van nieuwe/gewijzigde wetgeving Sociaal Domein in relatie tot ICT

We moeten voldoen aan de wet- en regelgeving. De nieuwe Wet Inburgering leidt tot extra verantwoordelijkheden voor de gemeenten, dit vraagt ook om extra software. Daarnaast komt er een nieuw landelijk systeem PGB 2.0 voor de verstrekking van persoonsgebonden budgetten in 2022, dit zullen we moet implementeren.

De landelijke invoering van PGB 2.0 draagt bij aan verschillende doelen. In de eerste plaats betere ondersteuning van de budgethouder en zijn/haar zorgverlener. Doordat het nieuwe systeem echt digitaal werken mogelijk maakt, krijgen budgethouders actueel inzicht in (de status van) hun zorgovereenkomsten, declaraties en budget. En door verschillende automatische controles worden fouten voorkomen. De meerwaarde voor onze gemeente is straks te vinden in een efficiëntere afhandeling van dossiers, beter inzicht in de verschillende zorgfuncties en een rechtmatigere, minder fraudegevoelige en goedkopere uitvoering van het pgb-trekkingsrecht. Om dit mogelijk te maken zullen we softwarematige koppelingen moeten realiseren.

De nieuwe Wet inburgering betekent voor gemeenten enkele belangrijke wijzigingen in relatie tot de huidige Wet inburgering van 2013. De belangrijkste wijziging is dat gemeenten een regierol krijgen. Onder de huidige wet hebben inburgeringsplichtigen een grote eigen verantwoordelijkheid voor het voldoen aan hun inburgeringsplicht. Een groot deel van de uitvoering ligt bij DUO. Onder de nieuwe Wet inburgering 2021 krijgen gemeenten een regierol. Inburgeringsplichtigen zijn niet langer zelf primair verantwoordelijk voor de invulling en het nakomen van hun inburgeringsplicht, maar gemeenten begeleiden inburgeringsplichtigen hierbij en bewaken ook de voortgang van het inburgeringstraject. Er komt software beschikbaar, waarmee we deze wet uit kunnen voeren.

BESTUUR EN DIENSTVERLENING

Project Procesoptimalisatie

Naast de invoering/uitvoering van nieuwe wet- en regelgeving en de reguliere bedrijfsvoeringstaken, ligt de nadruk het komende jaar op het realiseren van de ombuigingen. Een belangrijk onderdeel hiervan is het project Procesoptimalisatie dat in 2021 is gestart. Procesoptimalisatie gaat over het verbeteren van onze werkprocessen waarbij wordt ingezet op het harmoniseren van werkwijzen, het inzetten van technologie voor het verminderen van repeterende handmatige handelingen en het verminderen van complexiteit door toepassen van minder regels. Dit moet leiden tot kortere doorlooptijden, lagere kosten, hogere kwaliteit en misschien nog wel het belangrijkste: tevreden klanten en medewerkers.

Organisatieontwikkeling

We geven een vervolg aan het programma Organisatieontwikkeling om de visie en missie in praktijk te brengen. We werken samen aan een moderne, transparante, innovatieve en professionele organisatie die inspeelt op de behoefte van de mienskip en elkaar. We richten ons hierbij op goed werkgeverschap, resultaatgericht werken en optimale dienstverlening. Dit geven we onder andere vorm door het ingezette leiderschapstraject, het resultaatgericht werken, het hanteren van de A3-methodiek en het uitvoeren van een medewerkers tevredenheidsonderzoek (MTO). Daarnaast geven we uitvoering aan het Strategisch Personeelsplan en het Beleidskader Duurzame Inzetbaarheid (opleidingen, vitaliteit, ARBO en beoordelen). Tot slot verwachten we een vervolg op de door Berenschot uitgevoerde evaluatie van de samenwerking.

Informatisering & Automatisering

We geven uitvoering aan de Informatiestrategie zoals die in 2020 is opgesteld, waarbij het onze wens is om een ‘informatievoorziening zonder belemmering’ te realiseren. Onze ambitie is dat informatie op ieder moment en elke locatie eenvoudig beschikbaar is. Per 1-1-2022 treedt de nieuwe Wet Open Overheid (WOO) in werking. We voeren de belangrijkste onderdelen van deze wet uit, te weten het actief openbaar maken van bepaalde categorieën documenten en het op orde brengen van de informatiehuishouding. Voor de uitvoering en verdere implementatie worden hiertoe organisatorische en technische aanpassingen gerealiseerd. Ook voor andere wijzigingen in wet- en regelgeving (zoals BAG/WOZ, Sociaal Domein en Omgevingswet) zijn (technische) aanpassingen nodig. Om op grond van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) een veilige informatievoorziening te kunnen leveren, zetten wij in op het verhogen van onze digitale weerbaarheid en het veiliger maken van ons ICT-netwerk. We hebben hierbij continu aandacht voor privacy, gegevensbescherming en informatiebeveiliging, onder andere door het bewustzijn op dit terrein onder medewerkers te verhogen.

In control blijven

Het verder verbeteren van onze bedrijfsvoering en de beheersing van onze processen is een continu proces. Uit de resultaten van het afgelopen jaar (waaronder goedkeurende accountantsverklaringen voor beide gemeenten en de Werkmaatschappij) blijkt een

opgaande lijn die we willen vasthouden en verder uitbouwen. Onderdeel hiervan is het zelf uitvoeren van de (verbijzonderde) interne controle (VIC) binnen de organisatie om de colleges over het boekjaar 2021 in staat te stellen een rechtmatigheidsverklaring te kunnen afgeven.

Ombuigingen

In de begroting 2021–2024 zijn financiële taakstellingen opgenomen. Dit was nodig om op termijn een gezond financieel perspectief te bereiken. Periodiek beoordelen we in hoeverre de begrote taakstelling ook werkelijk gerealiseerd wordt. Uit de inventarisatie van de stand van zaken van de ombuigingen kwam naar voren dat twee taakstellingen niet, of deels niet gerealiseerd kunnen worden. De financiële effecten hiervan zijn meegenomen in deze Kadernota. Het betreft het niet meer indexeren van de gevraagde bijdrage vanuit de Gemeenschappelijke regelingen (ombuiging 5.6) en de verwachting van een lagere realisatie van de bezuiniging op de recreatieve haven in Earnewâld.

Een bezuinigingstaakstelling op het niet meer indexeren van de gevraagde bijdrage is geen goede systematiek en kan niet eenzijdig vanuit onze gemeente worden opgelegd. Wel blijven we scherp op de uitzetting van de bedrijfsvoering van de gemeenschappelijke regelingen en zullen daar indien nodig aandacht op vestigen via zienswijzen. Ook de eventuele reserve positie van de gemeenschappelijke regelingen blijven we kritisch volgen.

De verwachte lagere realisatie van de bezuiniging op de recreatieve haven in Earnewâld is gebaseerd op de eerste verkenningen.

Voor wat betreft het onderwerp Beurtschip, lasopleiding en Spitkeet (ombuiging 1.18) moeten we helaas melden dat dit niet kon worden ondergebracht in de regionale samenwerking rondom de Versnellingsagenda. Op basis van het aangenomen amendement tijdens de begrotingsbehandeling 2021 is besloten om bij het niet toekennen vanuit de regio-deal niet te stoppen. U vindt voor dit onderdeel in deze Kadernota een nieuw voorstel. Voor wat betreft de overige ombuigingen gaan we ervan uit dat deze conform planning in de diverse jaren worden gerealiseerd.

Algemene uitkering

Meicirculaire 2021

Elk jaar is de inhoud van de meicirculaire van het ministerie van BZK van groot belang voor de inkomstenkant van de gemeentebegroting. In deze circulaire schetst het ministerie namelijk de financiële kaders die gelden voor de nieuwe begrotingsjaren. De meicirculaire is doorgerekend en kent ten opzichte van de begroting 2021–2024 een positieve bijstelling van het perspectief na inflatiecorrectie.

Omdat voor het meerjarenperspectief in de circulaire nog onvoldoende wordt aangegeven waar de gemeenten rekening mee kunnen houden, hebben we voor deze Kadernota het voorzichtigheidsprincipe gehanteerd. Dat wil zeggen, dat de recente ontwikkelingen met betrekking tot jeugdzorg en het woonplaatsenbeginsel neutraal zijn opgenomen. Daarnaast zijn voor de loon en prijsontwikkelingen én de in de circulaire genoemde nieuwe ontwikkelingen (zogenaamde taakmutaties) stelposten opgenomen. De verdere uitwerking volgt bij de begroting 2022–2025.

Verwachte compensatie vanuit het Rijk

De taken die de Rijksoverheid bij gemeenten onderbracht zonder daar een passende vergoeding tegenover te stellen, zoals de uitvoering van Jeugdzorg, de Omgevingswet en de Wmo, zorgen voor een tekort in de op te stellen begroting. Dit geldt voor vrijwel alle gemeenten in Nederland. De VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten) is namens alle gemeenten in gesprek met Rijksoverheid over een compensatie. De VNG is ervan overtuigd dat deze financiële tegemoetkoming gaat komen, zodat wij als gemeente kunnen doen wat belangrijk is: investeren in onze mienskip met oog voor de behoeften van inwoners, ondernemers en onze maatschappelijke en culturele instellingen.

Herijking gemeentefonds

De fondsbeheerders hebben in een brief aan de Kamer laten weten dat zij verwachten begin juli met een aangepast verdeelvoorstel herijking gemeentefonds te komen. Eerder werd verwacht dat dit al in april gereed zou zijn.

In de Kamerbrief wordt uitgelegd dat er verschillende redenen zijn voor deze aanpassing van de planning:

- De ROB heeft in een tussentijds bericht de fondsbeheerders gevraagd om eerst meer toelichting te geven bij de keuzes en effecten
- De reacties van de ROB en gemeenten zijn voor de fondsbeheerders aanleiding om het verdeelvoorstel nog een keer kritisch tegen het licht te houden
- Voor één van de verdeelmaatstaven in het Sociaal Domein is een betere bron beschikbaar. De fondsbeheerders willen overgaan tot een analyse waarbij deze bron wordt betrokken.

De bestuurlijke consultatie schuift op. De vertraging betekent dat de bestuurlijke consultatie van gemeenten doorschuift. Het is nu de verwachting dat deze vlak vóór of vlak ná de zomer zal zijn. De VNG-commissie Financiën heeft aangegeven in dit proces zorgvuldigheid te verkiezen boven snelheid.

Hoe de herijking uiteindelijk voor onze gemeente uitpakt is op dit moment niet aan te geven.

KADERNOTA 2022 – 2025 IN ÉÉN OOGOPSLAG

Deze Kadernota in één oogopslag geeft u informatie over de effecten van bestaand en nieuw of gewijzigd beleid voor de komende jaren van de gemeente Tytsjerksteradiel. (alle bedragen x € 1.000)

	2022	2023	2024	2025
Startsaldo	- 683	80	932	400
Ontwikkelingen Gemeentefonds	132	318	73	501
Gemeentefonds	132	318	73	501
Ontwikkelingen beleid	- 506	- 597	- 719	- 712
BESTUUR EN DIENSTVERLENING	- 334	- 395	- 480	- 476
	- 168	- 218	- 268	- 268
Bestaand beleid	- 168	- 218	- 268	- 268
Bestuur en ondersteuning	- 114	- 125	- 160	- 156
Bestaand beleid	- 9	- 20	- 20	- 16
Nieuw of gewijzigd beleid	- 105	- 105	- 140	- 140
Overhead	- 52	- 52	- 52	- 52
Nieuw of gewijzigd beleid	- 52	- 52	- 52	- 52
SAMENLEVING	- 62	- 62	- 62	- 59
Veiligheid	- 23	- 23	- 23	- 23
Nieuw of gewijzigd beleid	- 23	- 23	- 23	- 23
Onderwijs	-	-	-	-
Bestaand beleid	-	-	-	-
Sport, cultuur en recreatie	- 36	- 36	- 36	- 33
Bestaand beleid	-	-	-	-
Nieuw of gewijzigd beleid	- 36	- 36	- 36	- 33
Sociaal domein	-	-	-	-
Bestaand beleid	-	-	-	-
Nieuw of gewijzigd beleid	-	-	-	-
Volksgezondheid en milieu	- 3	- 3	- 3	- 3
Bestaand beleid	- 3	- 3	- 3	- 3
Nieuw of gewijzigd beleid	-	-	-	-

KADERNOTA 2022 – 2025

WONEN EN WERKEN	- 110	- 140	- 177	- 177
Verkeer, vervoer en waterstaat	- 68	- 98	- 135	- 135
Bestaand beleid	-	-	-	-
Nieuw of gewijzigd beleid	- 68	- 98	- 135	- 135
Economie	-	-	-	-
Nieuw of gewijzigd beleid	-	-	-	-
Volkshuisvesting, RO en stedelijke vern	- 42	- 42	- 42	- 42
Nieuw of gewijzigd beleid	- 42	- 42	- 42	- 42
Eindsaldo	- 1.057	- 198	286	189

KADERNOTA 2022–2025

1 Ontwikkelingen Kadernota 2022–2025

1.1 Startsituatie

Het vertrekpunt voor deze kadernota is de meerjarenreeks 2022–2024 uit de begroting 2021–2024. In deze Kadernota nemen we zowel ontwikkeling in bestaand en nieuw beleid mee. Daarnaast hebben we op grond van de meicirculaire 2021 de ontwikkelingen in het kader van de algemene uitkering geactualiseerd, waarbij tevens rekening is gehouden met de recente ontwikkelingen op het gebied van jeugd.

1.2 Gemeentefonds

Elk jaar is de inhoud van de meicirculaire van het ministerie van BZK van groot belang voor de inkomstenkant van de gemeentebegroting. In deze circulaire schetst het ministerie namelijk de financiële kaders die gelden voor de nieuwe begrotingsjaren.

De meicirculaire is op 31 mei 2021 gepubliceerd en inmiddels doorgerekend. Ten opzichte van de begroting 2021–2024 kent de meicirculaire een positieve bijstelling van het perspectief na inflatiecorrectie.

Wij zijn blij met de uitkomsten van de arbitragezaak jeugdzorg en de informatie vanuit het ministerie daaromtrent. Ondanks het feit dat voor ons nog niet bekend is om welke exacte bedragen dit voor de komende begrotingsjaren gaat, hebben wij in deze Kadernota 2022–2025 wel alvast rekening gehouden met enerzijds de extra middelen en anderzijds de bijstelling van de begroting op basis van de te verwachte tekorten ten opzichte van de huidige begroting.

In onderstaand overzicht nemen we u in hoofdlijnen mee in de ontwikkelingen van de algemene uitkering. Het netto-effect hiervan maakt onderdeel uit van het gepresenteerde saldo van deze Kadernota.

Meicirculaire 2021

“Onzekerheid overheerst in meicirculaire”

Deze kop in Binnenlands Bestuur bevestigt ons beeld over de informatiewaarde van de circulaire van het ministerie van BZK, dat wij eerder bij u hebben aangegeven. Voor het meerjarenperspectief wordt in de circulaire van het Rijk onvoldoende aangegeven waar de gemeenten rekening mee kunnen houden. Dit betekent dat we in de opmaat voor de begroting 2022–2025 de meicirculaire in samenhang met de septembercirculaire en eventueel andere tussentijdse informatie over de verwachte ontwikkelingen van het gemeentefonds nader zullen analyseren. Voor deze Kadernota hanteren we dan ook het voorzichtigheidsprincipe, waarbij we zowel de recente ontwikkelingen met betrekking tot jeugdzorg en het woonplaatsenbeginsel nu neutraal opnemen. Daarnaast zijn voor de loon en prijsontwikkelingen én de in de circulaire genoemde nieuwe ontwikkelingen (zogenaamde taakmutaties) stelposten opgenomen. Op die manier kunnen we voor de begroting een meer

betrouwbare berekening maken van de te verwachten algemene uitkering uit het gemeentefonds. We willen u in deze Kadernota wel meenemen in de diverse ontwikkelingen, die er spelen.

Jeugdzorg

De grootste toename in deze circulaire is een gevolg van de eenmalige compensatie voor het jaar 2021 van de jeugdzorgkosten. In de meicirculaire is voor 2021 € 613 miljoen extra beschikbaar gekomen, boven de 300 miljoen die al in de algemene uitkering zat. Voor onze gemeente is dit omgerekend volgende de gehanteerde maatstaven in de circulaire € 825.000. Dit bedrag is in de meicirculaire niet doorgetrokken voor 2022 en verder. Maar in feite is het incidentele bedrag in 2021 een voorloper van structurele compensatie.

Inmiddels heeft het demissionaire kabinet aangegeven dat zij voor volgend jaar ruim € 1,3 miljard extra uitrekken voor de jeugdzorg. Op dit moment zijn het kabinet en de VNG in gesprek over de uitkomsten van het advies van de Commissie van Wijzen. Over de uitkomst hiervan worden wij voor 1 juli geïnformeerd.

Indicatief verwachten we voor 2022 en verder dat wij omgerekend nog een bedrag van € 1,6 miljoen gaan ontvangen.

Overigens is de exacte verdeling nog niet bekend en moet de nadere uitwerking hiervan vanuit het ministerie nog worden aangeleverd. De verwachting is dat hier in de septembercirculaire meer duidelijkheid over wordt gegeven. We stellen voor om deze ontwikkeling eerst budgettair neutraal op te nemen in de Kadernota en bij de Begroting 2022–2025 met een nadere uitwerking te komen. Bovendien is de verwachting, dat op basis van de huidige ontwikkelingen in de jeugdzorg, een deel van de extra middelen nog wel nodig zal zijn om de te verwachten tekorten op de huidige meerjarenbegroting op te kunnen vangen. Indicatief gaat het hierbij om een bedrag van € 800.000.

Woonplaatsbeginsel

Met de invoering van het nieuwe woonplaatsbeginsel verschuift de verantwoordelijkheid voor de zorg van naar inschatting zo'n 20.000 kinderen landelijk naar andere gemeenten. In afwachting van de besluitvorming over de invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds zijn de nieuwe gegevens ook gebruikt voor 2023 en verder. Voor onze gemeente betekent dit dat, als gevolg van de verschuiving van de verantwoordelijkheid van de zorg, wij op de integratie uitkering Voogdij/18+ met ingang van 2022 worden gekort met een bedrag van € 609.000. We gaan ervan uit dat we aan de lasten kant op basis van dit principe ook navenant minder zorgkosten zullen krijgen. Vandaar dat we op dit moment uitgaan van een budgettair neutraal effect, omdat op dit moment de exacte cijfers hiervan nog niet bekend zijn.

Herverdeling gemeentefonds

De herverdeling van het gemeentefonds is op komst en het nieuwe kabinet zal belangrijke beslissingen moeten nemen. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft aangegeven er niet aan mee te werken als het te verdelen bedrag gelijk blijft. Vaak verwoord als: de koek moet groter. Onder andere als compensatie voor de extra kosten voor de jeugdhulp en de Wmo, die gemeenten de afgelopen jaren maakten.

De kritiek op het voorstel van het ministerie van Binnenlandse Zaken was niet mals. Het noorden werd volgens de eerste uitkomsten hard getroffen. De Raad voor het Openbaar Bestuur ontvangt binnenkort het bijgestelde verdeelvoorstel, waarop advies zal worden uitgebracht aan het ministerie.

Loon en prijscompensatie

In de meicirculaire 2021 is voor 2022 en verder een ontwikkeling meegenomen voor loon- en prijscompensatie. Deze ontwikkeling is uitgedrukt in zogenaamde uitkeringspunten. Voor 2022 gaat het om 21 uitkeringspunten. Omgerekend voor Tytsjerksteradiel betreft dit een bedrag van € 630.000 ter compensatie van de verwachte loon en prijsstijgingen. We stellen voor om dit bedrag in de opmaat naar de begroting 2022–2025 hiervoor te reserveren.

Accessen

Opvallend is verder dat de accessen (de mate waarin het gemeentefonds meegroeit of –krimpt met de rijksuitgaven) voor de komende jaren allemaal negatief zijn. Redenen zijn dat in vergelijking met de vorige meicirculaire het Centraal Planbureau verwacht dat prijzen en lonen minder hard stijgen. Ook verwacht het rijk lagere afdrachten aan de Europese Unie en zouden er vanaf 2023 lagere rentelasten zijn als gevolg van lagere rentestanden.

Omdat de coronacrisis uitbrak en gemeenten vanwege de onzekerheid behoefte hadden aan stabiliteit, werden de accessen voor 2020 en 2021 stilgezet. Zo werden wel schommelingen voorkomen, maar pakt dit nadelig voor de gemeenten uit (landelijk 140 miljoen euro). De verwachting hiervan is in de berekening meegenomen.

Taakmutaties c.a.

In de meicirculaire zijn diverse taakmutaties meegenomen. Dat wil zeggen, dat er voor nieuwe ontwikkelingen extra geld is meegenomen in de algemene uitkering. Voor de Kadernota 2022–2025 reserveren we de ontvangen extra middelen één-op-één voor de te verwachten kosten van deze ontwikkelingen.

De in euro's uitgedrukte grootste taakmutaties naast de jaarschijf 2022 met betrekking tot Jeugdhulp betreft de Wet Open Overheid (structureel en incidenteel). Met de beschikbaarstelling van financiële middelen hiervoor ondersteunt het Rijk gemeenten bij de implementatie en uitvoering van de Woo. De financiële middelen bestaan uit zowel incidentele als structurele middelen. De incidentele middelen (voor de periode 2022 tot en met 2026) zijn bestemd voor het verbeteren van systemen, het opleiden van medewerkers en het aanpassen van processen en de organisatie. De structurele middelen zijn bedoeld voor de actieve openbaarmaking van de informatiecategorieën zoals genoemd in de Woo, het aanwijzen van een contactfunctionaris en het beheer en onderhoud van systemen.

Een overzicht van de diverse taakmutaties is in onderstaande tabel weergegeven.

KADERNOTA 2022 – 2025

	2022	2023	2024	2025
Jeugdhulp 2022, aanvulling op extra middelen 2019 – 2021	555	mjb	mjb	mjb
Wet Open Overheid (incidenteel)	59	59	60	60
Wet Open Overheid (structureel)	50	63	75	88
Inburgering (IU)	19	9	6	1
Versterking gemeentelijke antidiscriminatievoorziening	13	13	13	13
Versterking omgevingsveiligheidsdiensten (DU)	9	9	9	
Prenataal huisbezoek door jeugdgezondheidszorg	8	8	8	8
Rijksvaccinatieprogramma meningokokken	7	7	8	8
Waterschapsverkiezingen	5	5	5	5
Armoedebestrijding kinderen (DU)	5	5	5	5
Suppletie-uitkering integratie sociaal domein	4	4	4	4
Handhaving energielabel C kantoren	2	2	2	2
Kinderopvang toezicht en handhaving	1	1	1	1
Gezond in de stad: impuls kansrijke start	1	-	-	-
Ketensystemen Jeugd	-1	-1	-	-
Handelsregister	-2	-	-	-
Verrekening Voogdij 18+	-14	-14	-14	-15
Totaal Taakmutaties c.a.	721	170	182	180

Samengevat

Ten opzichte van de begroting 2021–2024 kent de meicirculaire een toename in middelen, die gezien de aard en oorzaak van de toename in het licht van deze kadernota voorlopig neutraal is opgenomen voor de ontwikkelingen van het saldo. Vanuit de ontwikkelingen van de meicirculaire moeten immers ook de verwachte loon- en prijsontwikkelingen binnen de diverse programma's worden gedekt.

Daarnaast ontbreekt het ons op dit moment aan voldoende informatie inzake de ontwikkelingen van met name Jeugd en het woonplaatsenbeginsel.

De ontwikkeling van de inkomsten via het gemeentefonds is rekening houdend met de samenhangende ontwikkelingen op de uitgavenkant omgezet naar de voorlopig onderstaande ontwikkeling voor het financiële meerjarenperspectief.

Meerjarige ontwikkelingen gemeentefonds
(bedragen in € x 1.000)

	2022	2023	2024	2025
Berekening meicirculaire 2021	54.635	54.285	54.002	53.855
Huidige stand in meerjarenperspectief	53.760	53.775	53.728	53.152
Toename Algemene uitkering	875	510	274	703
Overige ontwikkelingen				
Verwachte ontwikkelingen arbitrage Jeugd	neutraal	neutraal	neutraal	neutraal
Stelpost ontwikkelingen Woonplaatsenbeginsel	609	609	609	609
Verwachte bruto ontwikkeling	1.484	1.119	883	1.312
te reserveren stelposten:				
Loon- en prijsontwikkelingen begroting 2022 en verder:	-630	-630	-630	-630
Taakmutaties	-722	-171	-180	-181
Netto toename algemene uitkering	132	318	73	501

1.3 Bestaand beleid

In deze Kadernota is eveneens een aantal ontwikkelingen meegenomen ten aanzien van het bestaand beleid. Op basis van de gekozen uitgangspunten voor deze Kadernota zijn deze ontwikkelingen veelal neutraal meegenomen. Voor areaal, loon- en prijsontwikkelingen zijn financiële middelen opgenomen in de algemene uitkering. Door de hiervoor opgenomen stelpost bij de algemene uitkering uit het gemeentefonds, gaan we hierbij uit van een budgettair neutraal effect op het saldo.

Bestaand beleid met effect op saldo						
(bedragen in € x 1.000)						
Omschrijving	Nr.	2022	2023	2024	2025	
Ventilatie- en brandveiligheidsproblematiek gemeentehuis	21.07	-9	-20	-20	-16	
Werkbudget Global Goals	21.08	-3	-3	-3	-3	
Afvoeren ombuigingslijn 5.6.; niet meer indexeren GR-en	21.09	-100	-150	-200	-200	
Lagere bezuiniging recreatieve haven Earnewâld	21.10	-53	-53	-53	-53	
Aanbesteding van Microsoft licenties	21.11	-15	-15	-15	-15	
Totaal bestaand beleid met effect op saldo		-180	-241	-291	-287	

1.4 Nieuw of gewijzigd beleid

In deze Kadernota nemen we u mee in ontwikkelingen van nieuw of gewijzigd beleid. Vanwege de krapte in het financiële perspectief is ervoor gekozen om op dit moment alleen die punten die echt als onontkoombaar en noodzakelijk worden ingeschat mee te nemen in de nieuwe Kadernota.

Hieronder is het totale financiële effect weergegeven dat voortvloeit uit deze Kadernota (zie ook BIJLAGE I).

Samengevat ziet dit er als volgt uit:

Onderwerp	2022	2023	2024	2025
Stand meerjarenbegroting 2022–2025	- 683	80	932	400
Ontwikkelingen inkomsten Gemeentefonds	132	318	73	501
Ontwikkelingen in bestaand beleid	- 180	- 241	- 291	- 287
Ontwikkelingen nieuw of gewijzigd beleid	- 326	- 356	- 428	- 425
niet ingevuld	-	-	-	-
1. onontkoombaar	- 140	- 147	- 184	- 184
2. noodzakelijk	- 186	- 209	- 244	- 241
SALDO KADERNOTA	- 1.057	- 198	286	189

2 Reserves en weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen maakt duidelijk in hoeverre de gemeente financieel in staat is om onvoorziene gebeurtenissen op te vangen. Weerstandsvermogen onderscheiden we in twee delen

- weerstandscapaciteit
- risicobeheersing

Met weerstandscapaciteit bedoelen we alle middelen en mogelijkheden waarmee de gemeente onvoorziene kosten op kan vangen. Dat geldt bijvoorbeeld voor alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en maar die gevolgen kunnen hebben op de financiële positie van de gemeente. Weerstandscapaciteit bestaat uit *incidentele weerstandscapaciteit* en *structurele weerstandscapaciteit*.

De reserves beschouwen we als *structurele weerstandscapaciteit*.

Incidentele posten (ten laste van de Algemene Reserve)

Voor incidentele lasten (looptijd van 1–3 jaar) met betrekking tot diverse onderwerpen in deze Kadernota hanteren wij de lijn, dat deze ten laste van de algemene reserve worden gebracht. In de algemene reserve wordt rekening gehouden met deze uitname.

Dit leidt tot de volgende geactualiseerde ontwikkeling van de Algemene reserve waarbij rekening is gehouden met het rekeningresultaat 2020.

<i>(bedragen * € 1.000)</i>	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Verwachte omvang algemene reserve per 31 december	17.071	12.650	10.558	9.682	9.968	10.157

Hieronder is een nadere specificatie van de diverse ontwikkelingen op de algemene reserve opgenomen.

KADERNOTA 2022 – 2025

<i>Verwachte ontwikkeling Algemene Reserve (bedragen x € 1.000</i>	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand begin van het jaar	12.411	18.771	17.071	12.650	10.558	9.682	9.968
Geactualiseerde betaande ontwikkelingen i.r.t. AR							
Resultaat jaarrekening 2019	4.522	-	-	-	-	-	-
Storting precariobelasting	2.016	2.016	-	-	-	-	-
Regiodeal (raad 25-4-2019)	257-	-263	-263	-263	-263	-	-
Caparis dekking nadeel (begroting 2020)	-	-119	-125	-160	-23	-	-
Landinrichting Bûtenfjild (PPN 2008/rek 2010)	-	-31	-	-	-	-	-
Herinr. Alde Feanen 2e uitg.module (raad 27-11-2008/rek 2010)	-	-2	-	-	-	-	-
Gebiedsontwikkeling Zuid en Midden CA (PPN 2009/2e berap 2012)	-	-1.188	-	-	-	-	-
Alde Feanen herinrichting 3e uitvoeringsfase (KN 2018 5.7a)	-	-100	-70	-70	-	-	-
Ontwikkeling beschermd wonen (raad 11 juli 2019)	-	-	-	-	-	-	-
Vrijval risicoreserve bouwgrondexploitatie	242	-	-	-	-	-	-
Implementatie van waarden op gebruikersoppervlakte (KN 2020-2023 0.02)	-	-6	-	-	-	-	-
Implementatie omgevingswet	-	-184	-88	-23	-	-	-
Bijdrage aan Millenium	3-	-3	-	-	-	-	-
Karakteristieke panden	-	-45	-	-	-	-	-
Kwantitatieve en kwalitatieve impuls financiën en control	45-	-45	-	-	-	-	-
Actualisatie en koppeling BGT en GBI-beheersysteem (KN 2020-2023 2.05)	45-	-70	-	-	-	-	-
Digitalisering administratieve processen Buitendienst (KN 2020-2023 2.03)	25-	-50	-	-	-	-	-
Digitalisering c.a. areaal openbare ruimte (KN 2020-2023 2.06)	-	-76	-	-	-	-	-
Actualisering locatiedossiers op het onderdeel bodem (KN 2020-2023 7.02)	-	7	-	-	-	-	-
Vastgoed registratiesysteem (KN 2020-2023 8.01)	-	-25	-	-	-	-	-
Implementatiekosten verzuimmodule Raet (KN 2020-2023 0.04e)	7-	-	-	-	-	-	-
Onderzoeksbudget ombuigingen	60-	-	-	-	-	-	-
Implementatie waarden gebruikersoppervlakte	2-	-	-	-	-	-	-
Vrijval reserve plattelandvernieuwing	24	-	-	-	-	-	-
Bijdrage ontmoetingscentrum Gytsjerk	-	-43	-	-	-57	-	-
KADERNOTA 2022-2025							
Afwaardering bestaande brug Eastermar (KN 2022-2025; 02.04)	-	-	-	-	-215	-	-
Aanragen toerisme (KN 2022-2025; 03.05)	-	-	-45	-45	-45	-	-
Uitvoering woningbouwprogrammering (KN 2022-2025; 08.05)	-	-	-200	-	-	-	-
Omgevingswet (KN 2022-2025; 08.09b)	-	-	-15	-80	-	-	-
Uitbreiding formatie zorgadministratie (KN 2022-2025; 06.10)	-	-	-20	-20	-	-	-
Uitbreiding formatie communicatie Sociaal domein (KN 2022-2025; 06.11)	-	-	-35	-	-	-	-
Uitbreiding formatie Gebiedsteams (KN 2022-2025; 06.12)	-	-	-250	-	-	-	-
Project Beurtschip (KN 2022-2025; 06.13)	-	-	-144	-144	-	-	-
Facilitering ambities biodiversiteit (KN 2022-2025; 05.04)	-	-	-75	-75	-75	-	-
Uitbreiding ondersteuning gaswinning (KN 2022-2025; 07.08)	-	-	-33	-33	-	-	-
Formatie stikstof (KN 2022-2025; 07.09)	-	-	-40	-40	-	-	-
Formatie gemeentelijk beleid op het vlak van milieu (KN 2022-2025; 07.10)	-	-	-35	-35	-	-	-
Herindeling Team Communicatie (KN 2022-2025; 00.02)	-	-	-57	-	-	-	-
Continuering fte HRM voor 2022 (KN 2022-2025; 00.04)	-	-	-45	-	-	-	-
P&C-coördinator / gemeenteadviseur (KN 2022-2025; 00.11)	-	-	-47	-47	-	-	-
OVERIG							
Resultaat jaarrekening 2020		-883	-	-	-	-	-
Verwacht resultaat jaarschijf 2021 uit begroting 2021-2024:		-	-2.634	-	-	-	-
Investerings vooraf (Ombuigingen; begroting 2021)	-	-378	-200	-	-	-	-
Beurtschip; lasopleiding en spitkeet (eenmalig 2021)	-	-121	-	-	-	-	-
Stikstofproblematiek (begroting 2021; tijdelijke formatie 2021)	-	-91	-	-	-	-	-
Ontwikkelingen resultaat Kadernota 2022-2025	-	-	-	-1.057	-198	286	189
Stand einde van het jaar (inclusief verwacht resultaat)	18.771	17.071	12.650	10.558	9.682	9.968	10.157

3 Ontwikkelingen in beleid

De begroting 2021 is in november 2020 in de raad vastgesteld. Tussen het moment van vaststellen en nu hebben zich diverse ontwikkelingen voorgedaan. Ontwikkelingen die ook invloed hebben op de nieuwe (meerjaren)begroting 2022– 2025.

Bij de behandeling van de Kadernota is voor deze onderwerpen geen verdere afweging nodig. Meestal omdat er al sprake is van een eerder beslismoment maar soms ook omdat het gaat om een ontwikkeling die onontkoombaar is. We spreken dan van ontwikkelingen uit aanvaard beleid.

Met het in beeld brengen van deze ontwikkelingen ontstaat er een geactualiseerde uitgangspositie voor de Kadernota 2022–2025. De ontwikkelingen worden hieronder als volgt toegelicht.

- **THEMA**
 - **Programma**
 - **bestaand beleid**
 - **nieuw beleid**
 - Wat is er aan de hand?
 - Wat stellen we voor?
 - Wat als we het niet doen?
 - Wat mag het kosten?
 - Financieel effect / Status / Aard / Raakvlak

Programma overstijgende onderwerpen

In de Kadernota proberen we direct aan te geven bij welk programma een onderwerp thuishoort. Maar soms kan een onderwerp op meerdere (of zelfs alle) programma's invloed hebben maar is nog niet precies bekend hoe dit cijfermatig verdeeld moet worden. Dan wordt het onderwerp voorlopig bij een programma ingedeeld. Onder het onderwerpsnummer en -naam wordt dan 'Programma-overstijgend' afgedrukt. Bij de verwerking van het onderwerp in de begroting vindt de uiteindelijke verdeling plaats.

Legenda:

effect		status	
	vragend (nadelig)		A - realisatiefase
	neutraal		B - planfase
	biedend (voordelig)		C - verkenfase
	noq onbekend		onbekend
aard		raakvlak	
	1. onontkoombaar		alléén eigen DO en niet de WM (via de uitvoering)
	2. noodzakelijk		de eigen DO én de WM (via de uitvoering)
	3. wenselijk		beide DO's (via afstemming beleid)
			beide DO's én de WM (via de uitvoering)

3.1 WONEN EN WERKEN

Verkeer, vervoer en waterstaat

BESTAAND BELEID

STRUCTUREEL

21.06 Actualisatie areaalacres – Wegen

Wat willen we?

De jaarlijkse uitzetting van het areaal wegen en bruggen verwerken in de onderhoudsbudgetten.

Wat stellen we voor?

De jaarlijkse uitzetting van het areaal wegen en bruggen verwerken in de onderhoudsbudgetten.

Wat als we het niet doen?

Als areaal-acres langere tijd niet wordt meegenomen in de onderhoudsbudgetten, zullen deze op langere termijn niet meer toereikend zijn om het onderhoud goed uit te voeren en de onderhoudstoestand op peil te houden.

Wat mag het kosten?

Het areaalacres betreft:

- 2e aanleg bestemmingsplannen (woonrijpmaken nieuwbouwwijken): 6.745m².
- Asfaltpad It Sud, Hurdegaryp: 255m².

Totaal: 7.000m² x € 1,30/jaar = € 9.100 = jaarlijkse uitzetting onderhoudsbudgetten.

Voor areaal, loon- en prijsontwikkelingen zijn financiële middelen opgenomen in de Algemene Uitkering. Dit onderwerp kan hiermee worden verrekend. In de ontwikkeling van de Algemene Uitkering voor deze Kadernota is daarmee rekening gehouden.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-	-	-	-

NIEUW OF GEWIJZIGD BELEID**EENMALIG****02.02 Aanpassing bediening brug Aldtsjerk****Wat willen we?**

De brug in Aldtsjerk is een zogenaamde zelfbedieningsbrug. Regelmatig blijkt dat de bediening niet voor iedereen even duidelijk is. Een aanwonend DB-lid moet regelmatig te hulp schieten. De eigenaar van het nabijgelegen café geeft dit ook aan. Hij geeft ook aan dat er steeds meer buitenlandse toeristen zijn, die bovendien de Nederlandse tekst op het bedieningspaneel niet begrijpen. Verder lijkt het erop dat een klein deel van de storingen te relateren zijn aan de onduidelijke bediening (feitelijk is het dan geen storing, maar wordt de storingsdienst wel opgeroepen).

We willen de zelfbediening aanpassen zodat het duidelijker en intuïtiever wordt. Door de bediening te verbeteren wordt de vaarroute weer een stukje aantrekkelijker. Voor het wegverkeer, fietsers en voetgangers betekent een verbeterde bediening dat er minder wachttijd is en minder overlast is van mogelijk onterechte storingen.

Wat stellen we voor?

We stellen voor om het bedieningspaneel aan te passen met duidelijke teksten en pictogrammen. Waarschuwinglampjes moeten beter zichtbaar/helderder worden. Overbodige zaken komen te vervallen. Er zitten bijvoorbeeld nog waarschuwinglampjes en aanwijzingen op het paneel met betrekking tot de lijnbussen die al een tijdje niet meer door het dorp rijden.

Wat als we het niet doen?

Dan blijft de bediening voor (een deel van de) varende passanten onduidelijk met blijvend (mogelijk onterechte) storingen en overlast voor het verkeer en inwoners van Aldtsjerk. Omwonenden moeten regelmatig bij blijven springen om passanten te helpen.

Wat mag het kosten?

Het is in dit verkennende stadium nog niet duidelijk hoe de bediening exact veranderd moet worden. Vooralsnog gaan we uit van een grove inschatting van € 25.000. Deze investering brengen we in één keer ten laste van de Algemene Reserve met de opmerking dat vervanging er van te zijner tijd wordt opgevoerd in de actualisering vervangingsinvesteringen.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-	-	-	-

STRUCTUREEL**02.01 Basiskaart Geluid Emissies***[Programma-overstijgend]***Wat willen we?**

In het kader van de Omgevingswet zijn we verplicht voor een groot deel van onze wegen Basis Geluid Emissiekaarten (BGE) vast te stellen. We willen aan deze wettelijke verplichting voldoen.

Wat stellen we voor?

Voor de doorgaande wegen in onze gemeenten hebben wij voor het wegverkeerslawaai geluidzones vastgesteld. Op basis van deze kaarten worden nieuwe ontwikkelingen op inpasbaarheid getoetst en zijn bestaande activiteiten waar het gaat om wonen in de loop der jaren gesaneerd tot een aanvaardbaar niveau. Op basis van de Omgevingswet moeten ook voor overige wegen geluidszones worden vastgelegd, de Basis Geluid Emissiekaarten (BGE). Voor wegen met een verkeersintensiteit van ≥ 4500 motorvoertuigen/etmaal geldt het basisjaar 2021 en moet de BGE al in 2023 vastgesteld zijn. Voor de wegen met een intensiteit van $> 1000 - 4500$ geldt het basisjaar 2026 en vaststelling in 2028. Wij zijn verplicht om van deze wegen de verkeersgegevens en wegkenmerken te verzamelen en onder te brengen in een datamodel. Met behulp van software wordt op basis van deze data de geluidaanachtsgebieden bepaald waarmee rekening dient te worden gehouden voor nieuwe ontwikkelingen. Ook kan het zijn dat op basis van het opstellen van de BGE blijkt dat er sprake is van saneringssituaties. Om de vijf jaar moet de BGE worden gemonitord door de gemeente.

Wat als we het niet doen?

Dan voldoen we niet aan de wettelijke verplichtingen die wij als gemeente hebben.

Wat mag het kosten?

Omdat het gaat om een nieuwe taak is op voorhand niet exact aan te geven welke kosten daarmee samenhangen. De gemeente Súdwest Fryslân heeft een pilot gedraaid en geeft aan dat alleen voor het in kaart brengen van de gegevens voor een gemiddelde gemeente rekening moet worden gehouden met een kostenpost van €150.000. Daarnaast zal de taak met zich meebrengen dat er aanvullend formatie beschikbaar gesteld moet worden voor het continueren van deze taak. De verwachting is dat rekening moet worden gehouden van een uitzetting in formatie 0,5 tot 1 fte. Vooralsnog zetten wij in op 0,6 fte (0,3 per gemeente; € 25.000) en een werkbudget van € 35.000 per jaar. Lerende weg wordt bezien of bijstelling noodzakelijk is.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
- 60	- 60	- 60	- 60

02.04 Aanpassingen brug Eastermar**Wat willen we?**

De bediening van de brug Eastermar is na 1 januari 2023 niet meer geregeld. Er zijn een aantal oplossingen op 25 maart 2021 opiniërend voorgelegd aan de raad. Op 10 juni 2021 is dit besluitvormend behandeld.

Wat stellen we voor?

Het college adviseert de raad te kiezen voor variant 1. Bij deze variant blijft de bestaande beweegbare brug behouden, wordt groot onderhoud uitgevoerd en gaan we de bestaande bediening op afstand verplaatsen/geschikt maken voor aansluiting op het Swettehûs. Vanuit het Swettehûs gaat de provincie haar bruggen bedienen. Tevens sluiten ook enkele andere gemeenten bruggen aan op deze bedienpost. De bediening van de brug Eastermar wordt dan dus uitgevoerd door de provincie (voor rekening van de gemeente).

(Mogelijk nog aanpassen na besluitvorming raad?)**Wat als we het niet doen?**

Dan is de bediening op afstand van de brug vanaf 1 januari 2023 niet meer mogelijk. Lokale bediening op structurele basis is dan ook niet op veilige wijze cq. voldoende aan de richtlijnen uitvoerbaar. Als de brug niet bediend wordt, voldoen we niet aan de provinciale vaarwegenverordening.

Wat mag het kosten?

De netto-uitzetting van jaarlijkse kapitaalslasten is € 52.000 vanaf 2024 (jaar na gereedkomen brug, dan begint de afschrijving te lopen). In 2021–2023 is alleen sprake van rente over de gemaakte kosten tot dan toe. (indicatie: €8.000 in 2022, €16.000 in 2023).

De eenmalige afboeking van de boekwaarde van de oude brug van van € 215.000 vindt plaats in 2024. Deze nemen we conform de bestendige gedragslijn mee ten laste van de algemene reserve.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
- 8	- 15	- 52	- 52

02.05 Aanpassingen Raadhuisweg Burgum**Wat willen we?**

De busroute van Burgum (Raadhuisweg, Oppedijk Van Veenweg etc.) heeft al sinds jaar en dag het huidige profiel. Dat betekent een zeer brede rijbaan van ca. 8 meter waar zowel autoverkeer als fietsverkeer gebruik van maakt, waarop geparkeerd mag worden en waarvoor een maximumsnelheid geldt van 50 km/uur. De combinatie van de toegestane snelheid en de menging van (vracht)auto's en fietsers op de rijbaan is ongewenst en zorgt voor een verhoogd risicoprofiel. Daar komt bij dat de verkeersintensiteit op de Raadhuisweg hoog is (ongeveer 10.000 motorvoertuigen per etmaal) wat ook de oversteekbaarheid, bijvoorbeeld ter hoogte van de Lageweg bemoeilijkt. In dit voorstel willen wij de veiligheid voor al het verkeer vergroten en invulling geven aan de motie.

Wat stellen we voor?

In een voorstel dat aan de raad zal worden voorgelegd wordt gepleit voor het aanleggen van een vrijliggend fietspad en het verbeteren van de mogelijkheden om veilig over te steken bij de Lageweg/Burgumerdaam door de aanleg van middengeleiders, al dan niet met een rotonde.

Wat als we het niet doen?

Bij niets doen blijft het verhoogde risicoprofiel van kracht en wordt geen vervolg gegeven aan de motie en geen gehoor gegeven aan collectieve bewonersbrieven van de Lageweg en de Burgumerdaam.

Wat mag het kosten?

De kosten van de variant met vrijliggende fietspaden en een rotonde bij de Lageweg worden ruwweg geraamd op € 450.000. Voor de treffen maatregelen is een rijkssubsidie (SPV) toegekend van € 77.500 en zal aanspraak gemaakt worden op een provinciale subsidie (Fyts!muls) van € 38.750. Verder is er vanuit de onderhoudsbudgetten € 15.000 beschikbaar. In totaal is hiermee sprake van een cofinanciering van € 132.250. Dit komt neer op netto financieringsbehoefte van € 318.750. Dit resulteert in een jaarlijkse last van € 15.000 vanaf 2023 (afschrijving 30 jaar/rentepercentage 1,5 %).

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-	- 15	- 15	- 15

02.06 Reconstructie Quatrebras ca.

Wat willen we?

In buurtschap Quatrebras komen de N355 van de provincie (oost–west) en de Oude Commissieweg & Woudweg van de gemeente (noord–zuid) samen op het kruispunt. De provincie gaat binnenkort het kruispunt, de verkeerslichten en de N355 in Quatrebras flink aanpakken. Dit heeft grote raakvlakken met de aansluitende gemeentelijke wegen. Voor de aanleg van De Centrale As waren De Woudweg en Oude Commissieweg nog provinciale wegen met een flinke hoeveelheid verkeer. De hoeveelheid verkeer is sterk verminderd, maar de inrichting van Quatrebras is niet veranderd. De weg tussen Burgum en Feanwalden is het enige stukje oude provinciale weg dat nog geen nieuwe inrichting heeft gekregen: Het viel buiten de scope van de KIK–projecten.

De reconstructie van het kruispunt zelf, door de provincie, willen we aangrijpen om ook deze weg aan te pakken. De provincie heeft daarom in nauw overleg met de gemeente een ontwerp gemaakt voor buurtschap Quatrebras. Uitgangspunten van het ontwerp zijn nieuwe verkeerslichten, overtollige verharding verwijderen, meer groen/bermen binnen de beperkt beschikbare ruimte, bushaltes centraliseren bij het kruispunt, de max snelheid op de Woudweg en OC–weg binnen het buurtschap verlagen naar 60, etc. Kortom een kwaliteitsimpuls voor Quatrebras.

De rijbaan van de Oude Commissieweg tussen Burgum en Quatrebras pakken we op binnen ons reguliere onderhoudsprogramma. Voor de verbreding van het fietspad Burgum–Quatrebras hebben we subsidie ontvangen. Verder willen we het kruispunt Zomerweg–Oude Commissieweg aanpassen.

De plannen voor Quatrebras zijn door de provincie en gemeente aan de bewoners van Quatrebras gepresenteerd via een nieuwsbrief (in verband met Corona–beperkingen). Voor de Woudweg en Oude Commissieweg hebben we in de nieuwsbrief aangegeven dat het ontwerp ons wensbeeld is voor de eindsituatie, maar dat we de financiering hiervoor nog rond moeten krijgen. Het ontwerp past bij de wensen van de bewoners zoals die op een gezamenlijke informatieavond van provincie en gemeente (eind 2019) naar voren zijn gekomen.

Wat stellen we voor?

In aansluiting op de werkzaamheden van de provincie op de N355 en het kruispunt gaan we ook de Woudweg en Oude Commissieweg in Quatrebras aanpakken. De inrichting van heel Quatrebras krijgt hiermee een broodnodige kwaliteitsimpuls. Om werk–met–werk te maken gaan we in Quatrebras ook (delen van) de riolering vervangen en hemelwater afkoppelen. Het kruispunt Zomerweg/Oude Commissieweg gaan we aanpassen ter verbetering van de verkeersveiligheid en oversteekbaarheid.

De gehele oost–west–verbinding (N355 + de parallelwegen daarvan) en het gehele kruispunt komt voor rekening van de provincie. Voor de gemeentelijke gedeeltes (Oude Commissieweg en Woudweg) hadden we graag willen voorstellen om gebruik te maken van vrijvallende bedragen uit de afronding/financiële afwikkeling van KIK, ANNO, DCA/Gebiedsontwikkeling. Helaas blijft duidelijkheid over beschikbaar komen/vrijval van bedragen uit.

We stellen voor de resterende meerkosten (bovenop regulier wegenonderhoud, de bijdrage vanuit vGRP–budgetten (aanpassingen riolering) en subsidies) op te voeren in deze Kadernota.

Wat als we het niet doen?

Dan is de oost-west-verbinding inclusief het kruispunt in Quatrebras door de provincie helemaal opgeknapt, maar kan op de aansluitende gemeentelijke wegen en parallelwegen alleen regulier onderhoud uitgevoerd worden. Overtollige verharding blijft liggen. Een goede kwaliteitsimpuls is dan niet mogelijk.

Het verbeteren van de riolering wordt dan niet uitgevoerd omdat geen werk-met-werk gemaakt kan worden.

Wat mag het kosten?**Oude Commissieweg tussen Quatrebras en kruising Zomerweg en fietspad:**

De rijbaan tussen Burgum en Quatrebras + verbreding/reconstructie van het fietspad kan worden bekostigd uit reguliere onderhoudsbudgetten en subsidies SPV en Fyts!impuls.

Buurtschap Quatrebras tot viaduct Woudweg en kruispunt Zomerweg

- Totale kosten: € 232.000 + € 104.000 = € 336.000
- Regulier onderhoudsbudget wegen: €117.000 + € 54.000 = € 171.000
- Tekort: € 165.000 (investering in 2022).
- De jaarlijkse kapitaalslast hiervan bedraagt € 8.000 vanaf 2023 ev. (30 jr. afschrijving, rente 1,5 %).

Nb. De kosten voor de riolering worden gedekt door bestaande vGRP budgetten.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-	- 8	- 8	- 8

Economie

NIEUW OF GEWIJZIGD BELEID

EENMALIG

03.05 Aanjagen toerisme

Wat willen we?

Met het Beleidsplan Recreatie en Toerisme wordt een kwalitatief sterk uitgangspunt gemaakt voor de toekomst die past bij onze gemeente als onderdeel van een TOP-regio! Van belang is nu de uitvoering met lef te implementeren in het werkveld zodat creativiteit en borging dicht bij de uitvoering door de ondernemers en betrokken organisaties komt.

Wij zoeken die ondernemers die in staat zijn tot nieuwe initiatieven om de parels in onze gemeente goed te benutten en andere ondernemers in producten en activiteiten betrekken.

Deze ondernemers verdienen faciliteiten van de gemeente om de impulsen van het nieuwe beleid om te zetten in daden. Deze faciliteiten kunnen zeer divers zijn. Door juist de ondernemers hierin het voortouw te geven kan een vliegwieleffect ontstaan, dat zichzelf gaat versterken. Daarom is financiële ondersteuning vanuit de gemeente vooral in de beginfase van belang. Het gewenste effect is een aanzienlijke toename van toeristen en verbreding van het recreatieve aanbod. Dit zal als neveneffect hebben dat de bijdrage aan toeristenbelasting zal gaan stijgen.

Wat stellen we voor?

We stellen voor om een incidenteel budget beschikbaar te stellen voor de komende jaren om het beleidsplan en uitvoeringsplan Recreatie en Toerisme mogelijk te maken.

De verwachting is gerechtvaardigd dat als gevolg van de uitvoering de bijdragen toeristenbelasting zullen toenemen.

Wat als we het niet doen?

Als er geen nieuwe initiatieven worden opgezet, blijft de uitvoering van het beleidsplan voor Recreatie en Toerisme achter bij de ambitie. Er zal weinig tot geen uitbreiding van recreatieve en toeristische activiteiten plaats vinden.

Wat mag het kosten?

Wij stellen voor drie jaar lang deze initiatieven te faciliteren en jaarlijks € 45.000 beschikbaar stellen voor deze activiteiten. Deze worden ten laste gebracht van de Algemene Reserve.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-	-	-	-

Volkshuisvesting, RO en stedelijke vernieuwing

NIEUW OF GEWIJZIGD BELEID

EENMALIG

08.05 Uitvoering woningbouwprogrammering

Wat willen we?

We willen de ruimte creëren tot flexibele inzet van extra medewerkers voor realisatie van het woningbouwprogramma.

Tytsjerksteradiel heeft ambitie op het vlak van woningbouw. Die ambitie ligt vast in de opgaves in onze woonvisie. De druk op de woningmarkt loopt steeds verder op, wij willen de markt bedienen en er voor zorgen dat de woningmarkt in balans en op orde is. De in 2020 met de provincie gemaakte flexibele woningbouwafspraken bieden daarvoor de ruimte, wij hebben dit in 2021 vertaald in onze flexibele woningbouwprogrammering. Het realiseren van deze ambitie en de plannen in onze woningbouwprogrammering betekent iets voor onze organisatie. Er moet rekening gehouden worden met extra principeverzoeken, locatie-ontwikkelingen, bestemmingsplan(omgevingsplan) aanpassingen en vergunningverlening.

Deze activiteiten vragen extra menskracht om tijdig zaken af te handelen. Onze inzet zal zijn om een:

1. Verzoek om informatie over aankoop binnen drie werkdagen te behandelen
2. Principeverzoek binnen vier weken te behandelen
3. Bestemmingsplan/omgevingsplan conform wettelijke termijnen af te ronden

Wij verwachten dat de effecten van de extra woningbouwprogrammering eerst zal leiden tot extra aanvragen etc.

Voor de komende periode is het van belang dat er direct ingespeeld kan worden op de vraag en dus een flexibele dienstverlening kan worden gerealiseerd. Hiervoor wordt extra ruimte gevraagd in de vorm van een flexibele schil. Die kan benut worden indien noodzakelijk en blijft anders achterwege. Verdere ontwikkelingen, zoals hogere overprogrammering, uitrol Noordelijke Delta, Lelylijn etc. zijn nu nog niet meegenomen.

Wat stellen we voor?

Om de realisatie van de woningbouwprogrammering mogelijk te maken is voor Tytsjerksteradiel een extra personele schil op ruimtelijke ordening noodzakelijk. Voor het komende jaar wordt hiervoor € 200.000 ingeschat.

Wat als we het niet doen?

De realisatie van onze ambities met betrekking tot de woningvoorraad, zoals bedoeld in de Woonvisie en de Woningbouwprogrammering, kan niet of nauwelijks gerealiseerd worden.

Wat mag het kosten?

De personele kosten worden ingeschat op € 200.000 voor 2022. Deze periode geeft ons de gelegenheid om de eerste stijging in (aan)vragen op te vangen en tegelijkertijd de herinrichting van de teams binnen Ruimte als gevolg van m.n. de Omgevingswet en de Ombuigingen vorm te geven. Gedurende deze periode krijgen we zicht op de structureel benodigde formatie op gebied van RO/Grondzaken.

Voor een deel kunnen deze kosten ten laste worden gebracht bij de grondexploitatie of opgenomen worden in de anterieure overeenkomst bij externe gebiedsontwikkeling, zodat een deel van de kosten in mindering kan worden gebracht.

Dit onderwerp classificeren wij als incidenteel. Voor incidentele lasten hanteren wij de lijn, dat deze ten laste van de Algemene Reserve worden gebracht. In de Algemene Reserve is rekening gehouden met deze uitname.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-	-	-	-

08.09b Omgevingswet

[Programma-overstijgend]

Wat willen we?

Volgend op de Doorstartnotitie Implementatie Omgevingswet (17 maart 2020), is in de raadsvergadering van 28 mei 2020 gevraagd in te stemmen met deze notitie en met de voorgestelde uitbreiding van de noodzakelijke middelen voor de implementatie.

Met uitzondering van de onderwerpen participatie en visie, werden in betreffende raadsvergadering de middelen zoals aangegeven in de notitie voor 2020 en 2021 beschikbaar gesteld. Dat gold niet voor de middelen voor 2022 en 2023. Dit omdat deze middelen konden worden gezien in de Kadernota in 2021 en in de begroting 2022 een aangepaste meerjarenbegroting kon worden opgenomen. In het licht van deze Kadernota is bekeken of de middelen alsnog nodig zijn voor de betreffende jaren.

Na evaluatie is de conclusie vanuit de organisatie dat we deze middelen inderdaad verwachten nodig te hebben. Dit komt omdat bij de invoering van de Omgevingswet bestaande bestemmingsplannen van rechtswege omgevingsplannen worden. Daarmee voldoen de plannen echter nog niet aan de intentie van de Omgevingswet, aangezien de harmonisatie van bestaande kaders/regelgeving die in de fysieke leefomgeving gelden nog plaats gaat vinden. Denk daarbij aan de kaders die gelden voor gezondheid, lokale regels die bij beheer openbare ruimte gelden, etc. Wanneer de raad daarin (ook in de toekomst) andere beleidskeuzes zou willen maken, kan dit effect hebben op de werking en toepassing van de aan het omgevingsplan gerelateerde processen.

Wat stellen we voor?

Om de invoering zo efficiënt mogelijk te laten verlopen, stellen we voor om de ‘leermomenten’ in den lande in 2022 te inventariseren en om deze in 2023 te implementeren. Daarvoor is de reservering van €15.000 in 2022 en ruim € 80.000 in 2023 voorgesteld.

Wat als we het niet doen?

Als wordt besloten dit niet te doen zal dit ten eerste voor iedere ‘omzetting’ na verloop van de overgangstermijnen leiden tot een kostenpost per bestemmingsplangebied. In de tweede plaats zullen de effecten van beleidskeuzes extra inspanningen vragen voor de doorwerking en verwerking in de uitvoeringspraktijk.

Wat mag het kosten?

2022: € 15.250

2023: € 80.250

Dit onderwerp classificeren wij als incidenteel. Voor incidentele lasten hanteren wij de lijn, dat deze ten laste van de Algemene Reserve worden gebracht. In de Algemene Reserve is rekening gehouden met deze uitname.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-	-	-	-

STRUCTUREEL**08.03 Bijdrage stichting Behoud Monumenten****Wat willen we?**

Op 18 december 2010 is het gemeentelijk eigendom van negen Rijksmonumenten (acht kerktorens en een molen) overgedragen aan de Stichting Behoud Monumenten in de gemeente Tytsjerksteradiel. De stichting heeft als doel meegekregen, het bevorderen en verzekeren van de instandhouding van deze monumenten. Dit doel wordt bereikt o.a. door het restaureren en onderhouden van deze Rijksmonumenten en het verwerven van geldmiddelen. Om dit doel te bekostigen wordt er jaarlijks naast een rijkssubsidie, vermeerderd met een eventuele bijdrage van de Provincie en derden, een gemeentelijke bijdrage verstrekt.

In 2010 is voor de eerste maal rijkssubsidie aangevraagd en verkregen voor de periode 2012–2018, deze toenmalige rijkssubsidie (BRIM2011) bedroeg ca 60% van de kosten. De gemeentelijke bijdrage bedroeg toen 40% van de onderhoudskosten.

Voor de periode 2019–2024 is er voor het onderhoud van de torens en molen wederom rijkssubsidie (SIM2017) aangevraagd en verkregen. De subsidie vanuit het rijk is in de nieuwe regeling echter aanzienlijk minder dan die in de vorige periode. In de nieuwe subsidieregeling is de rijkssubsidie slechts 16% van de kosten, echter het stichtingsbestuur heeft naast deze rijkssubsidie ook subsidie toezeggingen ontvangen van de Provincie en diverse particuliere fondsen (in totaal 27%).

De bijdrage van de rijkssubsidies, de subsidies van de Provincie en diverse particuliere fondsen zorgen voor een bijdrage van 43%. Dit leidt ertoe dat vanuit de stichting 57% opgeleverd moet worden. Dit kan door het inzetten van het eigen vermogen, maar zal ook zeker een stijging van de bijdrage van de gemeente verlangen.

Wat stellen we voor?

Een perspectief bieden voor een financieel gezonde stichting die ook de komende jaren de acht torens en molen kan beheren en onderhouden. Hiertoe zal de bijdrage per jaar moeten worden verhoogd.

Het voorstel is om de jaarbijdrage voor SBMT te verhogen voor de jaren 2022 en verder als autonome ontwikkeling mee te nemen in de Kadernota 2022–2025. Jaarlijks zal een definitieve afrekening plaatsvinden waarbij eventuele voordelen bij SBMT teruggestort zullen worden naar de gemeente.

Voor de jaren na 2024 is de omvang van de bijdrage afhankelijk van de geplande kosten en de bijdragen die ontvangen worden van het Rijk, Provincie en derden. 2024 is ook het moment voor een inhoudelijk heroverweging. Wij stellen voor om de gewijzigde bijdrage €68.500 te blijven hanteren voor de jaren na 2024. Als er aanleiding is om de bijdrage te verhogen wordt dit via een separaat voorstel aangevraagd.

Wat als we het niet doen?

De monumenten kunnen dan niet onderhouden worden en zullen hierdoor in verval raken, voorts zal het bestuur zijn taak, zoals opgenomen in het statuut van de stichting niet naar behoren kunnen uitvoeren en zal voorstellen de stichting te ontbinden. De gemeente zal dan de monumenten weer in eigen beheer krijgen. Het voordeel van een stichting, waarbij extra subsidies van derden kunnen worden verkregen, zal dan vervallen.

Wat mag het kosten?

Voor de periode tot en met 2024 zijn de totale kosten geraamd op € 594.000. Daar tegenover staan de bijdragen vanuit de rijks(SIM) € 60.000 plus de bijdragen van provincie en derden € 157.000. Er resteert dus een bedrag van € 377.000. De gemeente staat op dit moment voor deze periode garant voor een bedrag van € 128.000.

De stichting heeft echter bij haar oprichting een bruidsschat meegekregen, waarvan bij de stichting een reserve is gevormd. Voor de huidige onderhoudsperiode kan een bedrag van € 81.000 uit het eigen vermogen van de stichting meegenomen voor deze onderhoudsperiode.

Het tekort voor de periode tot en met 2024 is dan € 168.000. Daarom is het voorstel om over de jaren 2022 t/m 2024 een verhoogde bijdrage toe te kennen aan de stichting. Deze verhoging bedraagt op jaarbasis daarom € 42.000.

Fin. effect 	Status	Aard 	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
- 42	- 42	- 42	- 42

3.2 SAMENLEVING

Veiligheid

NIEUW OF GEWIJZIGD BELEID

STRUCTUREEL

01.02 Privaatrechtelijk optreden

[Programma-overstijgend]

Wat willen we?

Om de taak goed uit te kunnen voeren zal de structurele formatie moeten worden uitgebreid. Deze taak komt ten laste van de eenheid Toezicht & Handhaving. Als niet actief om “overtredingen” wordt gezocht, maar alleen op meldingen wordt gereageerd (laag ambitieniveau), zal de benodigde formatie per gemeente 0,25 fte bedragen.

Wat stellen we voor?

We stellen voor de formatie uit te breiden met 0,25 fte per gemeente.

Wat als we het niet doen?

Dan kunnen we de taak niet uitvoeren.

Wat mag het kosten?

Per gemeente bedragen de kosten € 23.000.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
- 23	- 23	- 23	- 23

Onderwijs

BESTAAND BELEID

STRUCTUREEL

21.00 Ontwikkelingen onderwijshuisvesting

[Programma-overstijgend]

Wat willen we?

Vervanging, vernieuwing en verduurzaming van de onderwijshuisvesting. Goede onderwijshuisvesting is een randvoorwaarde voor kwalitatief goed onderwijs, inclusief onderwijs en het ondersteunen van verschillende onderwijsconcepten.

Wat stellen we voor?

De voorgenomen investeringen in de (onderwijs)huisvesting in Tytsjerksteradiel actualiseren naar prijspeil 2021/2022.

Wat als we het niet doen?

De gemeente heeft op grond van de wet de zorgplicht voor de huisvesting van scholen. In essentie betekent dit dat er voldoende middelen beschikbaar moeten worden gemaakt waarmee nieuwe schoolgebouwen kunnen worden gerealiseerd en oude schoolgebouwen kunnen worden vervangen. Goede onderwijshuisvesting draagt niet alleen bij aan de kwaliteit en inclusiviteit van het onderwijs zelf, maar ook aan de leefomgeving. Een goede school kan een buurt of dorp aantrekkelijker maken en versterken. Zeker als het gebouw ook inzetbaar is voor andere maatschappelijke doelen zoals cultuur, gezondheid of sport.

Wat mag het kosten?

Voor zowel het project in Tytsjerk als ook in Jistrum wordt een prijsstijging berekend van € 400.000, samen € 800.000. De kapitaallast zal daardoor met € 32.000 worden verhoogd (4%).

Voor areaal, loon- en prijsontwikkelingen zijn financiële middelen opgenomen in de Algemene Uitkering. Dit onderwerp kan hiermee worden verrekend. In de ontwikkeling van de Algemene Uitkering voor deze Kadernota is daarmee rekening gehouden.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-	-	-	-

Sociaal domein

BESTAAND BELEID

STRUCTUREEL

21.02 Ontwikkelingen Jobinder (basis begroting 2022)

Wat willen we?

Op dit moment vindt de evaluatie van Jobinder plaats. De resultaten worden vlak voor de zomer verwacht. Om die reden kunnen we op dit moment nog niet aangeven welke consequenties hieruit voortvloeien rondom de activiteiten van Jobinder. Daarom willen we op dit moment alleen een indexatie meenemen in de begroting van 2022.

Wat stellen we voor?

Voor de begroting 2022 uitgaan van een indexering van 3% op de regiekosten van de Mobiliteitscentrale, vervoerskosten en de kosten van het Mobiliteitsbureau t.o.v. de begroting 2021.

Wat als we het niet doen?

Als we geen indexatie meenemen in de begroting voor volgend jaar komt de uitvoering van het vervoer in de problemen, omdat er wel prijs- en loonstijgingen worden verwacht.

Wat mag het kosten?

Indexatie is een autonome ontwikkeling. De totale kosten bedragen € 46.000.

Voor areaal, loon- en prijsontwikkelingen zijn financiële middelen opgenomen in de Algemene Uitkering. Dit onderwerp kan hiermee worden verrekend. In de ontwikkeling van de Algemene Uitkering voor deze Kadernota is daarmee rekening gehouden.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-	-	-	-

NIEUW OF GEWIJZIGD BELEID**EENMALIG****06.10 Uitbreiding formatie zorgadministratie****Wat willen we?**

Sinds de decentralisaties vormt het team zorgadministratie binnen het Sociaal Domein de backoffice voor de administratieve afhandeling van aanvragen voor de Jeugdwet en de Wmo. Gelijk opgaand met de ontwikkelingen in het Sociaal Domein heeft de zorgadministratie zich de laatste jaren ontplooid tot een uiterst professioneel team met veel kennis en kunde. Daar plukken zorgaanbieders, interne klanten (zoals de gebiedsteams) en bovenal de inwoners de vruchten van. Door een goed administratief proces te draaien en een hoog dienstverlenend niveau te halen, draagt de zorgadministratie er bovenal aan bij dat inwoners tijdig de juiste hulp krijgen. Deze bijdrage willen we kunnen blijven leveren.

Hoewel de zorgadministratie een hoog dienstverlenend niveau haalt, blijkt het door toenemende (werk)druk op het team steeds lastiger dat niveau vast te houden. Deze toename wordt veroorzaakt door een combinatie van factoren, waaronder het hoge ambitieniveau vanuit het rijk en de provinciale eisen. Dit levert voortdurend nieuwe projecten op en zorgt ervoor dat het team snel moet inspelen op veranderingen. Deze projecten zijn nodig om verder te professionaliseren, maar vergen tegelijk veel inspanning van het team en vragen meer ruimte om vakinhoudelijk op de hoogte te kunnen blijven.

Naast meer projecten, heeft bijvoorbeeld de toenemende vraag naar huishoudelijke hulp en begeleiding effect op de werkdruk: meer aanvragen betekent meer administratief werk. Daarnaast speelt het oppakken van de noodzakelijke taken rondom het beëindigen van voorzieningen een grote rol. Het beëindigingsproces is het laatste jaar verbeterd en het risico op verkeerde betalingen is daarmee sterk verlaagd. Dat is noodzakelijk en tegelijk kost het 'korter op de bal zitten' meer inspanning.

Wat stellen we voor?

Om het huidige dienstverlenende niveau vast te houden en de komende jaren mee te kunnen in alle ontwikkelingen binnen het Sociaal Domein, vragen we een uitbreiding van de formatie van 24 uur op de functie administrateur.

Wat als we het niet doen?

Als wordt besloten geen formatieve uitbreiding te honoreren, is het grootste risico dat de zorgadministratie alleen nog toekomt aan de huidige taken en geen ruimte meer heeft de ontwikkelingen binnen het Sociaal Domein bij te benen. Concreet betekent dat: niet meer aansluiten bij de noodzakelijke verbeteringen en te weinig ruimte om nieuwe ambities vanuit het rijk of op provinciaal niveau te operationaliseren. De kans is groot dat het team daardoor achter de feiten aan gaat lopen, waardoor het administratieve proces en de dienstverlening aan gebiedsteams, zorgaanbieders en inwoners verslechtert.

Wat mag het kosten?

Met een formatieve uitbreiding van 24 uur is € 39.000 gemeoid. Per gemeente betekent dit een extra bijdrage van € 19.500 in 2022 en 2023.

Dit onderwerp classificeren wij als incidenteel. Voor incidentele lasten hanteren wij de lijn, dat deze ten laste van de Algemene Reserve worden gebracht. In de Algemene Reserve is rekening gehouden met deze uitname.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-	-	-	-

06.11 Uitbreiding formatie Communicatie Sociaal Domein**Wat willen we?**

We willen een communicatiestrategie en, om hiertoe te komen, een strategisch communicatieadviseur die zich focust op een moderne inzet van communicatie om onze strategische doelen in het Sociaal Domein te bereiken en onze visie consequent, voor inwoners op aantrekkelijke wijze, te vertalen naar de verschillende projecten/beleidsgebieden. Hiermee bereiken en betrekken wij uiteindelijk meer inwoners, brengen wij de boodschap van onze visie in het Sociaal Domein beter over en gaan meer anticiperen in onze communicatie in het Sociaal Domein.

De veranderingen en bezuinigingen in het Sociaal Domein zijn talrijk. Sinds de decentralisaties in 2015 verwachten we meer van de eigen kracht van inwoners. Op gebied van inkoop van zorg, de werkwijze door onze gebiedsteams en het subsidiëren van maatschappelijke organisaties gaat er veel veranderen in 2022 en 2023. Dit vraagt om goede communicatie en het vroegtijdig en proactief informeren en/of betrekken van inwoners, organisaties en de verschillende bestuurlijke gremia. In het recente belevingsonderzoek naar de Wmo wordt het college ook expliciet geadviseerd met een communicatiestrategie te komen om aan de informatiebehoefte van onze inwoners te voldoen. Dit advies is overgenomen en vraagt om actie.

Wat stellen we voor?

Budget voor een strategisch communicatieadviseur vrij te maken, in principe voor de duur van 1 jaar, om tot een communicatiestrategie te komen en bij de grote projecten in het Sociaal Domein, waaronder de veranderingen in inkoop, de doorontwikkeling van onze gebiedsteams en de veranderingen in de sociale basis, op gebied van communicatie mee te adviseren. De inzet vindt na toekenning plaats vanuit team Communicatie.

Wat als we het niet doen?

Dan blijft communicatie "een onderdeel van" de verschillende projecten/beleidsvelden en is er van een centrale aansturing van de communicatie in het Sociaal Domein geen sprake. De taak om te komen tot een communicatiestrategie, overgenomen uit de adviezen van het belevingsonderzoek, moet dan intern belegd worden.

Wat mag het kosten?

De totale kosten voor de inzet van een communicatieadviseur in 2022 worden geraamd op € 70.000. Voor de gemeente Tytsjerksteradiel een extra bijdrage van € 35.000.

Dit onderwerp classificeren wij als incidenteel. Voor incidentele lasten hanteren wij de lijn, dat deze ten laste van de Algemene Reserve worden gebracht. In de Algemene Reserve is rekening gehouden met deze uitname.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-	-	-	-

06.12 Uitbreiding formatie Gebiedsteams**Wat willen we?**

We willen de kwaliteit verhogen van de inzet van de gebiedsteams en de transformatie in het Sociaal Domein extra aanjagen.

Wat stellen we voor?

De incidentele extra inzet, zoals voorgesteld in het actieplan Gebiedsteams 2021, in de eerste helft van 2022 een vervolg geven, in afwachting van de uitkomsten van de analyse van taken van de Gebiedsteams. Om invulling te kunnen geven aan de veranderopgave en deze effectiever te maken is er tijdelijk meer sturing nodig.

Wat als we het niet doen?

Doorgaan op de huidige voet betekent stijgend ziekteverzuim en bijbehorende kosten. Dit leidt tot het niet voldoende adequaat oppakken van de complexe problematiek van onze inwoners.

Wat mag het kosten?

Eenmalig € 250.000 in 2022.

Dit onderwerp classificeren wij als incidenteel. Voor incidentele lasten hanteren wij de lijn, dat deze ten laste van de Algemene Reserve worden gebracht. In de Algemene Reserve is rekening gehouden met deze uitname.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-	-	-	-

06.13 Projecten Beurtschip en Spitkeet**Wat willen we?**

De projecten Beurtschip en Spitkeet zijn niet opgenomen in de begroting 2021 en verder. De reden hiervoor is dat wij voor deze projecten subsidie in het kader van de Regiodeal hebben aangevraagd. De subsidieaanvragen zijn echter afgewezen.

Op basis van het aangenomen amendement Beurtschip (nr. 1.18 ombuigingen 2022) is besloten om bij niet toekenning van de subsidie niet te stoppen met de projecten maar te kijken naar alternatieven. Daarom doen wij nu een voorstel.

Wat stellen we voor?

De projecten hebben de afgelopen jaren tot het volgende resultaat geleid:

- Beurtschip periode 1 juli 2017 tot 1 januari 2021: 20 personen uitgestroomd naar werk.
- Spitkeet periode 1 november 2017 tot 1 november 2020: 6 personen uitgestroomd naar werk.

Jaarlijkse uitgaven

- Beurtschip: € 144.000
- Spitkeet: € 114.000

Op basis van de resultaten en uitgaven stellen wij het volgende voor:

- Het project Beurtschip opnemen in de begroting 2022 en 2023.
- De jaren 2022 en 2023 benutten om te onderzoeken of we het project op een andere en goedkopere manier kunnen organiseren en financieren.
- Per 1 januari 2022 stoppen met het project Spitkeet.

Wat als we het niet doen?

Dan stoppen beide projecten per 1 januari 2022.

Wat mag het kosten?

Project Beurtschip:

- 2022: € 144.000
- 2023: € 144.000

Dit onderwerp classificeren wij als incidenteel. Voor incidentele lasten hanteren wij de lijn, dat deze ten laste van de Algemene Reserve worden gebracht. In de Algemene Reserve is rekening gehouden met deze uitname.

Fin. effect 	Status 	Aard 	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-	-	-	-

STRUCTUREEL

06.01 Nieuwe wet inburgering

Wat willen we?

Per 1 januari 2022 treedt de nieuwe Wet Inburgering (WI) inwerking. Vanaf deze datum voeren wij de regie op inburgering. Daarnaast hebben we een actieve rol in de begeleiding van statushouders naar integratie, participatie en werk. De nieuwe wet heeft strategisch, organisatorisch en financieel gezien een grote impact. Dit jaar bereiden wij ons voor op de nieuwe wet zodat we er 1 januari 2022 klaar voor zijn.

Wat stellen we voor?

- In december 2021 leggen wij het nieuw inburgeringsbeleid besluitvormend voor aan de raad.
- Het uitgangspunt is dat de budgetten die wij van het Rijk ontvangen leidend zijn voor het uitvoeren van de wet en dat wij geen extra middelen inzetten.
- De raad kan andere keuzes maken om inburgering in onze gemeente vorm te geven. Deze keuzes hebben financiële consequenties. Is het op grond van deze keuzes nodig of wenselijk, dan kan de raad ervoor kiezen om meer middelen te besteden aan inburgering dan wij ontvangen.

Wat als we het niet doen?

Het gaat om een nieuwe wet. Wij zijn verplicht om deze wet uit te voeren per 1 januari 2022.

Wat mag het kosten?

Wij ontvangen van het Rijk twee budgetten voor de uitvoering van de nieuwe Wet Inburgering:

1. Structureel Integratiebudget (uitvoering).
2. Structurele Specifieke Uitkering (inburgeringsvoorzieningen).

Werk- en activeringstrajecten moeten wij bekostigen uit het bestaande Participatiebudget.

1. Structureel Integratiebudget

Het structurele Integratiebudget wordt jaarlijks bekend gemaakt via de meicirculaire.

Algemene uitkering (AU)-nieuw beleid:

Voor dit onderwerp zijn financiële middelen opgenomen in de Algemene Uitkering. Wij gaan daarbij uit van een budgettair neutraal effect. In de ontwikkeling van de Algemene Uitkering voor deze Kadernota is daarmee rekening gehouden.

2. Structurele Specifieke uitkering (SPUK)

Deze uitkering voor inburgeringsvoorzieningen ontvangen we vanaf 2022 via een aparte beschikking. De uitkering wordt jaarlijks voorlopig toegekend. De definitieve vaststelling op basis van realisatie volgt het jaar daarop (meicirculaire). Omdat de wettelijke inburgeringstermijn 3 jaar is, wordt dit budget over 3 jaar verdeeld. Wij moeten verantwoording afleggen aan het Rijk over de besteding van dit budget. Dit budget is dus niet vrij besteedbaar. Voor de begroting 2022 en verder hebben wij een prognose gemaakt op basis van een landelijke rekentool. Het vertrekpunt is de huisvestingstaakstelling asielstatushouders 2020 afgezet tegen de middelen die het Rijk beschikbaar stelt voor de verschillende inburgeringsvoorzieningen. Dat levert het volgende beeld op:

- 2022: € 121.712
- 2023: € 183.312
- 2024: € 198.712
- 2025: € 198.712

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-	-	-	-

06.05 Wet Aanpak Meervoudige Problematiek Sociaal Domein

Wat willen we?

De planning is dat vanaf 2022 de Wet meervoudige problematiek Sociaal Domein (Wams) van kracht wordt. Deze wet zorgt ervoor dat gemeenten hun regisseursrol beter kunnen oppakken doordat zij de mogelijkheid krijgen om gegevens uit te wisselen met andere wetten en/of domeinen. Om dit te kunnen doen moet er een werkplan opgesteld worden.

Daarnaast verplicht de wet gemeenten om, in het kader van de OGGZ-taak, een meldpunt in te richten waar burgers of professionals hun zorgen over een medeburger of client kunnen neerleggen.

Wat stellen we voor?

Het meldpunt voor niet acute zorg is al provincie breed ingericht en belegd bij GGD Fryslân. Het meldpunt wordt nu vanuit een pilot betaald. Het is wenselijk om structureel geld beschikbaar te stellen voor de inrichting van het meldpunt.

Om aan de wet te kunnen voldoen zal er een format werkplan ontwikkeld moeten worden en zullen systemen aangepast moeten worden, zodat ook daadwerkelijk gegevens gedeeld kunnen worden.

Wat als we het niet doen?

Als we de organisatie niet tijdig inrichten, kunnen we niet (in alle gevallen) aan de wet voldoen.

Wat mag het kosten?

De structurele kosten van het meldpunt zijn op basis van de huidige inzichten € 6.000.

Voor dit onderwerp zijn financiële middelen opgenomen in de Algemene Uitkering. Wij gaan daarbij uit van een budgettair neutraal effect. In de ontwikkeling van de Algemene Uitkering voor deze Kadernota is daarmee rekening gehouden.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-	-	-	-

Sport, cultuur en recreatie

BESTAAND BELEID

STRUCTUREEL

21.05 Actualisatie areaalaccres – Groen

Wat willen we?

Als gevolg van nieuwe aanleg is het areaal openbaar groen toegenomen. Het betreft het groen bij de nieuwbouw op It Súd in Hurdegaryp en De Túnen in Ryptsjerk, bij de Nije Westermar, de herinrichting van het stationsgebied, voedselpark Hurdegaryp, ijsbaanterrein Wetter en Willepark, wandel- en fietspaden bij Feanwaldsterwâl, Burgum en Garyp die in het kader van de gebiedsontwikkeling Centrale As zijn aangelegd en een aantal kleinere locaties. Wij hebben middelen nodig om dit groen te kunnen onderhouden.

Wat stellen we voor?

Wij stellen voor om de benodigde middelen om het aangelegde groen te onderhouden toe te voegen aan de onderhoudsbudgetten voor het openbaar groen. Dit is een autonome ontwikkeling.

Wat als we het niet doen?

Dan kunnen wij het aangelegde groen niet onderhouden.

Wat mag het kosten?

Het areaalaccres voor het openbaar groen bedraagt in totaal structureel € 44.000 per jaar.

Voor areaal, loon- en prijsontwikkelingen zijn financiële middelen opgenomen in de Algemene Uitkering. Dit onderwerp kan hiermee worden verrekend. In de ontwikkeling van de Algemene Uitkering voor deze Kadernota is daarmee rekening gehouden.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-	-	-	-

NIEUW OF GEWIJZIGD BELEID

EENMALIG

05.04 Facilitering ambities biodiversiteit

Wat willen we?

Wij hebben in ons coalitieakkoord 2018–2022 aangegeven dat wij de biodiversiteit in onze gemeente willen vergroten. In de Duurzaamheidsagenda is hiervoor een paragraaf opgenomen waarbij jaarlijks € 15.000 beschikbaar is gesteld voor het bevorderen van initiatieven op het gebied van biodiversiteit en Operatie Steenbreek. Voor Operatie Steenbreek heeft uw raad besloten om de minimumvariant uit te voeren.

Op basis van hun bestuursakkoord heeft Provincie Fryslân de Agenda herstel biodiversiteit opgesteld en voert hier regie op. In de provinciale omgevingsvisie is herstel van biodiversiteit aangemerkt als een urgente opgave. Deze agenda bouwt voort op de gezamenlijke bestuurlijke conclusie van eind 2018 rond onze provinciale en gemeentelijke omgevingsvisies: ‘Het versterken van de biodiversiteit is een gezamenlijke opgave.’ In dit kader vraagt de provincie ons (en alle andere gemeenten in Fryslân) om ons achter deze gezamenlijke opgave te scharen. Hierbij vragen zij ons om hiervoor de benodigde menskracht en middelen beschikbaar te stellen, een vast contactpersoon voor biodiversiteit aan te stellen en een biodiversiteitsplan te maken.

Verder worden wij vanuit de mienskip steeds vaker benaderd met initiatieven om de biodiversiteit te vergroten. De reden hiervoor is dat deze initiatieven plaatsvinden op gemeentegrond. Hierbij wordt ook vaak gevraagd naar advies, personele inzet en geld.

Wij willen invulling geven aan onze ambities om de biodiversiteit te vergroten. Dit vraagt om meer inspanning dan het benutten van werk–met–werksituaties bij aanleg en beheer van het openbaar groen. Het vraagt om een stap naar voren en naar buiten te zetten om zo invloed uit te oefenen op het gebied van biodiversiteit. Concreet betekent dit ondersteuning en advisering van externe partijen en bewoners, deelname aan gemeente–overstijgende projecten. Daarnaast strekt het leveren van extra inspanning aan Operatie Steenbreek tot aanbeveling. Dit kunnen wij niet uitvoeren binnen de bestaande formatie.

Wat stellen we voor?

Wij stellen voor om de formatie uit te breiden met 1 fte die zich bezighoudt met het realiseren van onze ambities op het gebied van biodiversiteit en het leveren van extra inspanning aan Operatie Steenbreek. Dit in de eerste instantie voor de duur van drie jaar. Het vervolg van deze inzet is afhankelijk van de evaluatie van het rendement van deze inzet.

Door onze ambitie voor het vergroten van biodiversiteit te faciliteren, kunnen de volgende taken uitgevoerd worden:

- Deelnemen aan provinciebrede projecten met betrekking tot Agenda herstel biodiversiteit.
- Proactieve communicatie richting bewoners en externe partijen om deze te informeren en te inspireren.
- Proactief contacten onderhouden met externe partijen m.b.t. biodiversiteit en hen indien nodig adviseren.
- Het opstellen van een gemeentelijk biodiversiteitsplan.
- Er is een adviseur en aanspreekpunt voor biodiversiteit in onze organisatie.
- Er is iemand die overzicht houdt en de regie heeft waarbij diegene tevens kan rapporteren richting bestuur.
- Afdeling Vergunningen adviseren m.b.t. natuurinclusief bouwen bij omgevingsvergunningen.
- Er kan een extra inspanning geleverd worden bovenop de minimumvariant van Operatie Steenbreek. Hierbij kunnen wij ons richten op het benaderen van buurten om daar te zorgen voor meer mogelijkheden voor infiltratie van hemelwater. Verder kunnen wij ons richten op het verwijderen van ongebruikte verharding in de openbare ruimte.

Wat als we het niet doen?

Als wij dit niet doen zal de realisering van onze ambities om de biodiversiteit te vergroten beperkt blijven tot werk met werksituaties. Hierdoor komt een groot deel van de ambities zoals verwoord in de Duurzaamheidsagenda niet verder dan het papier.

Daarnaast kunnen wij het verzoek van de provincie om menskracht, middelen en een vast aanspreekpunt beschikbaar te stellen niet honoreren. Daarmee kan de meerwaarde van het gezamenlijk vergroten van de biodiversiteit niet worden benut.

Deze meerwaarde zit hem in het hebben van een gezamenlijke focus om activiteiten en energie gericht in te kunnen zetten. Hierbij kan op basis van gezamenlijk vastgestelde streefbeelden en kanskaarten, die gestoeld zijn op de verschillende Friese landschapstypen met hun kenmerken, samen verbindingen worden gemaakt tussen verschillende populaties en biotopen. Daarnaast kan door het delen van kennis en ervaringen de effectiviteit van deze maatregelen worden vergroot.

Wat mag het kosten?

De uitbreiding van de formatie kost € 75.000 per jaar, voor de komende drie jaar.

Dit onderwerp classificeren wij als incidenteel. Voor incidentele lasten hanteren wij de lijn, dat deze ten laste van de Algemene Reserve worden gebracht. In de Algemene Reserve is rekening gehouden met deze uitname.

Fin. effect 	Status 	Aard 	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-	-	-	-

STRUCTUREEL**05.01 Lokale omroep RTV NOF****Wat willen we?**

We willen het advies over de basisbekostiging voor de lokale omroep van de VNG overnemen. We doen dat in gezamenlijkheid met de gemeenten Achtkarspelen, Dantumadiel en Noardeast-Fryslân. Tezamen ondersteunen we de werkzaamheden van de lokale omroep RTV NOF in onze regio.

Wat stellen we voor?

We stellen voor het VNG-advies over de bekostiging van de lokale omroep (2021) over te nemen van €1,39 per huishouden. Het bedrag dat de VNG adviseert wisselt jaarlijks. We stellen voor dit richtbedrag jaarlijks over te nemen.

Wat als we het niet doen?

Als we het niet doen ontstaat er discrepantie in de financiering van de streekomroep RTV NOF door de vier gemeenten. We blijven dan achter in de ondersteuning van de lokale omroep. Mogelijk heeft dat tot gevolg dat de omroep minder werk uitvoert in onze gemeente.

Wat mag het kosten?

€ 3.000 per jaar.

Fin. effect 	Status 	Aard 	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
- 3	- 3	- 3	- 3

05.03 Bestrijding invasieve exoten**Wat willen we?**

In onze gemeente komt de Japanse Duizendknoop voor. Daarom heeft het CDA in de raadsvergadering van 21 juni 2018 tijdens het vragenhalfuurtje ons gevraagd om maatregelen te nemen om deze soort te bestrijden. Wij hebben hier in dat jaar uitvoering aan gegeven.

Voor deze taak zijn geen middelen beschikbaar gesteld. Daarom is ons in de takendiscussie van 2019 voorgesteld om de bestrijding van de Japanse Duizendknoop niet meer uit te voeren. Vanwege de noodzaak om deze soort te bestrijden hebben wij hier niet voor gekozen. Desondanks voeren wij nu een taak uit waarvoor de kosten niet gedekt zijn. Op 25 september 2019 hebben wij u hier met een informerend raadsvoorstel over geïnformeerd.

Wij vragen u om middelen ter beschikking te stellen om de kosten voor de bestrijding van de Japanse Duizendknoop te dekken.

Wat stellen we voor?

Wij stellen voor om de bestrijding van de Japanse duizendknoop uit te blijven voeren. Dit door deze plant ter plaatse te bestrijden met heet water en elektrocutie. Door deze plant ter plaatse te bestrijden voorkomen wij dat delen van Japanse duizendknoop worden getransporteerd. Daarnaast nemen wij deel aan de gezamenlijke aanpak van invasieve exoten in provincie Fryslân. Dit met als doel om meer samen te werken. Met name op het gebied van kennisontwikkeling en -deling, inventarisatie en monitoring en publieksvoorlichting.

Wat als we het niet doen?

Wij zijn niet wettelijk verplicht om de Japanse duizendknoop te bestrijden omdat deze soort niet op de Europese unielijst van invasieve exoten staat. Als de kosten voor de bestrijding van de Japanse duizendknoop niet gedekt worden zijn wij genoodzaakt met de bestrijding te stoppen.

Wat mag het kosten?

De kosten voor de bestrijding van de Japanse duizendknoop en de deelname aan de gezamenlijke aanpak invasieve exoten bedraagt structureel € 15.000 per jaar.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
- 15	- 15	- 15	- 15

05.05 Bestrijding eikenprocessierups**Wat willen we?**

Na een aantal jaren van lichte stijging van de populatie eikenprocessierupsen is deze in 2020 fors toegenomen. Dit maken wij op uit de stijging van de kosten voor het opzuigen van nesten (van € 2.700 in 2019 tot € 12.500 in 2020). De hoogte van deze kosten is dermate groot dat dit niet opgevangen kan worden in de bestaande onderhoudsbudgetten.

Wij willen de bestrijding van de eikenprocessierups graag voortzetten. Bovendien willen wij preventieve maatregelen nemen om de natuurlijke balans tussen de eikenprocessierups en zijn natuurlijke vijanden te herstellen. Wij hopen hiermee te voorkomen dat de populatie eikenprocessierups zich alsmear uitbreidt.

Wij vragen u om hiervoor middelen ter beschikking te stellen.

Wat stellen we voor?

Wij stellen voor om de bestrijding van de eikenprocessierups uit te blijven voeren. Dit omdat de brandharen van deze rups veel hinder kunnen veroorzaken. Hierbij wordt in de eerste plaats de eikenprocessierups curatief bestreden door te zuigen.

In de tweede plaats stellen wij voor om preventieve maatregelen te nemen om de ontwikkeling van een breed scala aan natuurlijke vijanden (roofinsecten, vogels en vleermuizen) voor alle ontwikkelingsstadia van de eikenprocessierups te bevorderen. Hiermee streven wij naar een nieuw natuurlijk evenwicht. Het is wenselijk om dit proces in de eerste drie jaar te versnellen door aanvullende maatregelen te nemen. Bijvoorbeeld door het ophangen van nest- en vleermuizenkasten, inzaaien van wilde planten en het aanplanten van vroegbloeiende struiken. Daarnaast stellen wij voor om bij de aanleg terughoudend te zijn met het planten van monotone eikenlanen en zullen wij na het kappen van eiken (bijvoorbeeld als gevolg van slechte vitaliteit) zoveel mogelijk andere boomsoorten planten. Hiermee willen wij het voedselaanbod van de eikenprocessierups verminderen.

In de derde plaats stellen wij voor om de ontwikkeling van de populatie eikenprocessierups volgen door monitoring via feromonvallen.

Wat als we het niet doen?

Als wij dit niet doen zijn wij genoodzaakt om een groot deel van de nesten met eikenprocessierups te laten zitten. Dit om overschrijdingen op de groenbudgetten te voorkomen. De populatie eikenprocessierups en de daarmee samenhangende kans op overlast van brandharen zal toenemen.

Wat mag het kosten?

Op basis van de werkelijke kosten van de voorgaande jaren bedragen de kosten voor het bestrijden en monitoren van de eikenprocessierups structureel € 15.000 per jaar.

Voor het sneller ontwikkelen van de populatie natuurlijke vijanden is de komende drie jaar € 3.000 per jaar nodig.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
- 18	- 18	- 18	- 15

Volksgezondheid en milieu

BESTAAND BELEID

STRUCTUREEL

21.08 Werkbudget Global Goals Fairtrade

Wat willen we?

In 2016 heeft Tytsjerksteradiel besloten om Global Goals gemeente te worden. Daarbij heeft de raad aangegeven om in 2021 te willen evalueren. De raad heeft voor Global Goals en Fairtrade jaarlijks € 3.000 beschikbaar gesteld tot en met 2021.

Wat stellen we voor?

In november 2019 heeft de raad een motie aangenomen waarin de raad het college opdraagt om – samengevat – meer zichtbaar te maken dat Tytsjerksteradiel een Global Goals gemeente is. We hebben in dat kader verschillende acties ondernomen en een studente van NHL/Stenden heeft de Global Goals en de toepassing daarvan in Tytsjerksteradiel en Achtkarspelen onderzocht. Op basis van de motie en dit onderzoek hebben we een plan van aanpak gemaakt voor de inzet op Global Goals en Fairtrade in de komende periode (heden tm 2025).

Wat als we het niet doen?

Als we het niet doen is er geen enkel budget om het plan van aanpak uit te voeren.

Wat mag het kosten?

In het plan van aanpak zijn we uitgegaan van dezelfde middelen als in de periode 2016–2021 namelijk € 3.000 jaarlijks.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
- 3	- 3	- 3	- 3

NIEUW OF GEWIJZIGD BELEID

EENMALIG

07.08 Uitbreiding ondersteuning gaswinningsdossier

Wat willen we?

De problematiek van de gaswinning vraagt extra inspanningen nu beide gemeenteraden via moties hebben aangedrongen om zoveel mogelijk te ondernemen tegen voortzetting en uitbreiding van de gaswinning in het gebied van de respectievelijke gemeenten. Belangrijk onderdeel van de aanpak is tijdelijk extra inzet van personeel. Wij verwachten dat het dossier gaswinning niet snel kan worden gesloten. Daarom rekenen wij de komende twee jaren op werkzaamheden voor het dossier gaswinning. En daarvoor houden wij rekening met extra inzet voor deze periode. Mocht het dossier toch eerder worden afgesloten, dan kunnen wij op korte termijn de inzet wijzigen. In het verlengde van de moties in beide raden, waarin ook wordt opgeroepen tot diverse activiteiten, juridische procedures etc. is een bescheiden werkbudget noodzakelijk.

Wat stellen we voor?

Zolang de problematiek van de gaswinning extra inspanningen vraagt, wordt extra personele inzet gevraagd en dient er een werkbudget beschikbaar te zijn voor procedures etc.

Wat als we het niet doen?

Zowel de milieu-, als de veiligheidsaspecten worden dan verwaarloosd. De onrust onder inwoners zal door gebrek aan informatie en duidelijk keuzes toenemen. Dit kan gevolgen hebben voor het gezag en de lokale democratie. Daarnaast kunnen we niet de door gemeenteraden gevraagde actie leveren om de gaswinning tegen te gaan.

Wat mag het kosten?

Tijdelijke personele uitbreiding voor het dossier gaswinning voor (9voorlopig) twee jaren plus een werkbudget. Kosten per gemeente € 32.500.

Dit onderwerp classificeren wij als incidenteel. Voor incidentele lasten hanteren wij de lijn, dat deze ten laste van de Algemene Reserve worden gebracht. In de Algemene Reserve is rekening gehouden met deze uitname.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-	-	-	-

07.09 Formatie stikstof**Wat willen we?**

De regelgeving omtrent stikstof kent een strak regime in vele werkvelden. Inmiddels is een plan van aanpak opgesteld en voorgelegd aan het college. De uitrol van dit plan zal de komende jaren extra inspanningen vergen. Daarbij is nog geen rekening gehouden met mogelijk strengere maatregelen op het gebied van stikstof.

Wat stellen we voor?

De extra inspanningen worden voorsnog op minimumniveau ingeschat op 0,5 fte. Gelet op de onzekerheden voor de langere termijn wordt voorgesteld eerst een periode van twee jaar aan te houden. Dit betreft een verlenging van de eenmalige aanvraag bij de begroting 2021.

Wat als we het niet doen?

Bij het niet voldoen aan de stikstofvoorschriften kunnen sancties opgelegd worden. Ook kunnen procedures vertragen en/of opgehouden worden door het niet juist beoordelen van de stikstofproblematiek. Inwoners en ondernemers kunnen hierdoor schade oplopen.

Wat mag het kosten?

Voor 0,5 fte schaal 10 bedraagt dit € 40.000 per jaar voor 2022 en 2023.

Dit onderwerp classificeren wij als incidenteel. Voor incidentele lasten hanteren wij de lijn, dat deze ten laste van de Algemene Reserve worden gebracht. In de Algemene Reserve is rekening gehouden met deze uitname.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-	-	-	-

07.10 Formatie gemeentelijk beleid op het vlak van Milieu**Wat willen we?**

We willen invulling geven aan nieuwe wettelijke verplichtingen voor de gemeenten op het gebied van externe veiligheid, luchtkwaliteit, licht, geur en geluid.

Wat stellen we voor?

Voorgesteld wordt om voor deze nieuwe taken 0,4 fte (0,2 fte per gemeente) in te zetten en dit te doen voor een periode van twee jaren. Aan het einde van deze periode kan geëvalueerd worden of continuering in deze vorm het beste effect heeft.

Wat als we het niet doen?

Zetten we niet extra in op deze nieuwe taken? Dan voldoen we niet aan wettelijke verplichtingen en dit kan leiden tot complicaties bij bijvoorbeeld infrastructuur en woningbouw.

Wat mag het kosten?

Totaal bedragen de kosten € 35.000 voor beide gemeenten. Vooralsnog gaan we uit van twee jaren. Vanuit deze ervaring kan beoordeeld worden of de gekozen inzet anders kan worden vorm gegeven of gecontinueerd moet worden. Op deze wijze wordt een evaluatiemoment ingebouwd.

Dit onderwerp classificeren wij als incidenteel. Voor incidentele lasten hanteren wij de lijn, dat deze ten laste van de algemene reserve worden gebracht. In de algemene reserve is rekening gehouden met deze uitname.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-	-	-	-

3.3 BESTUUR EN DIENSTVERLENING

Bestuur en ondersteuning

BESTAAND BELEID

STRUCTUREEL

21.07 Ventilatie-/brandveiligheidsproblematiek gemeentehuis

Wat willen we?

In het afgelopen jaar is er een aantal bouwtechnische en installatietechnische gebreken geconstateerd aan het gemeentehuis in Burgum. Een tweetal gebreken inzake brandveiligheid en de nooduitgangen wordt nog dit jaar opgepakt. Hiervoor is bij de begrotingswijzigingen van juli 2021 een krediet aangevraagd, waarvan de lasten vanaf 2022 worden meegenomen.

Voor geconstateerde problemen met de ventilatiesystemen is meer nodig. We willen dit gebrek oplossen zodat we voldoen aan wet- en regelgeving en een veilig en gezond klimaat scheppen voor de medewerkers.

Wat stellen we voor?

Al langere tijd zijn er klachten over het klimaat in het gemeentehuis. Vooral in de zomer zijn er klachten van tocht en kouval. Hierdoor vatten medewerkers kou en worden ze ziek. In het kader van het activiteitenbesluit is er eind 2019 een onderzoek geweest over hoe we het gemeentehuis energiezuiniger kunnen maken. Daar zijn de klimaatproblemen ook in meegenomen. Na de corona-uitbraak is het ventilatiesysteem opnieuw bekeken. Nu meer in het kader van de verspreiding van virussen en dergelijke. Gebleken is dat er nogal wat aan mankeert. Niet alleen wordt er veel lucht gerecirculeerd maar ook komt er op sommige plaatsen te weinig frisse lucht (Op sommige plaatsen is het ventilatiesysteem slecht aangebracht).

Daarnaast is de basis van het gebouw is niet in orde. Door slechte isolatie en door een vliesgevel die in de zomer als broeikas fungeert moet er in de winter te veel verwarmd en in de zomer veel te veel gekoeld worden (waardoor kouval en tochtklachten ontstaan). Vooreerst – omdat er nog de nodige vraagstukken spelen inzake een meer fundamentele discussie over de huisvesting – kiezen wij er voor om enkel het ventilatiesysteem te vervangen.

De kosten hiervoor worden geraamd op € 170.000. Hierbij horen twee kanttekeningen: Omdat er nog een engineeringvraagstuk ligt hoe dit te doen opdat deze oplossing echt tegemoet komt aan de terechte klachten/eisen van coronaproof werken is de raming nog indicatief. Verder is deze oplossing in zekere zin suboptimaal, omdat de onderliggende problematiek (isolatie- en gevelproblematiek) niet wordt aangepakt. Hierdoor zal het ventilatiesysteem, met andere woorden, harder moeten werken en dus ook meer energie verbruiken. Een bijkomende factor is dat het huidige VRV systeem deels afgeschreven is, waardoor er deels budget is: in 2021 € 47.000 en in 2024 € 41.000.

Wat als we het niet doen?

Als we niks doen voldoet het gebouw niet aan de ARBO wet- en regelgeving.

Wat mag het kosten?

Voor het aanpassen van de brandcompartimentering (€ 81.000) en aanpassing vluchtweg aanduidingen en noodverlichting (€ 48.000) is bij de begrotingswijzigingen van juli 2021 een krediet aangevraagd van € 129.000. De lasten hiervan bedragen vanaf 2020 € 9.168 op jaarbasis.

Het vervangen van het ventilatiesysteem is indicatief begroot op €170.000. Hiervoor is deels dekking te vinden door gebruik te maken van een aanwezige reservering van € 47.000 en het naar voren halen van een reservering in 2024 van € 41.000. Bij een investering in 2022 bedragen de lasten hiervan in 2023 en 2024 € 10.608 en vanaf 2025 € 7.072.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
- 9	- 20	- 20	- 16

NIEUW OF GEWIJZIGD BELEID**EENMALIG****00.02 Herindeling Team Communicatie / tijdelijke uitbreiding inzet personeel****Wat willen we?**

We willen het niveau en de omvang van dienstverlening van Team Communicatie aan laten sluiten bij de vraag vanuit bestuur en organisatie voor het jaar 2022. De sterk veranderende organisatie vraagt namelijk steeds meer van team Communicatie en ook de opdrachten worden complexer met meer tijdsdruk. Een inventarisatie heeft geleid tot de conclusie dat de vraag vanuit bestuur en organisatie (huidig takenpakket) veel hoger ligt dan met de huidige formatie bediend kan worden. Het team komt 1,5 FTE tekort over drie organisaties om alle opdrachten voor 2022 te vervullen.

Wat stellen we voor?

Toe te werken naar een definitieve opzet in 2023 middels een intern aanpassingstraject. Hierbij dient (her)prioritering binnen de organisatie ertoe te leiden dat er in 2023 op basis van duidelijke afspraken gewerkt gaat worden. Daarbij wordt gestreefd naar het inzetten van de huidige basisformatie en zal de extra formatie van 2022 niet meer nodig zijn.

Wat als we het niet doen?

Zonder de tijdelijke uitbreiding van de formatie komt er geen adequate ondersteuning voor de vele opdrachten vanuit de organisatie en zal ook de ondersteuning voor het bestuur mogelijk tot een minimale variant teruggebracht worden. Dit zal zeker in de informatievoorziening naar de inwoners toe merkbaar zijn.

Wat mag het kosten?

De totale incidentele kosten voor de tijdelijke formatie-uitbreiding met 1,5 FTE bedragen € 114.000 (€ 57.000 per gemeente).

Dit onderwerp classificeren wij als incidenteel. Voor incidentele lasten hanteren wij de lijn, dat deze ten laste van de algemene reserve worden gebracht. In de algemene reserve is rekening gehouden met deze uitname.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-	-	-	-

00.04 Continuering FTE HRM voor 2022**Wat willen we?**

Naast de reguliere dienstverlening levert team HRM de noodzakelijke ondersteuning aan en advisering op diverse doorontwikkelingen binnen de organisatie. Daarnaast is het team verantwoordelijk voor het opstellen en actualiseren van het HRM-beleid. Voor het totale takenpakket had het team tijdelijk 1,12 fte extra beschikbaar. Het beoogde opstellen en actualiseren van dit beleid is in de afgelopen jaren (2020/2021) slechts gedeeltelijk gelukt doordat inzet voor de Coronacrisis prioriteit heeft gekregen. In 2022 willen we de huidige dienstverlening continueren en de achterstand in het opstellen en actualiseren van beleid wegwerken. Hiervoor is de tijdelijk extra capaciteit (1,12 fte, bestaande uit 0,45 fte HRM-ondersteuning en 0,67 fte HRM-advies) nog een jaar langer nodig.

Wat stellen we voor?

We stellen voor om de incidentele middelen voor de tijdelijk extra capaciteit (1,12 fte) ook voor het jaar 2022 beschikbaar te stellen.

Wat als we het niet doen?

De benodigde extra advisering voor diverse organisatieonderdelen, waar doorontwikkeling noodzakelijk geacht wordt, stopt of wordt afgebouwd. Een deel van de afdelingsondersteuning valt weg. Diverse beleidsonderdelen worden niet verder ontwikkeld en vastgesteld voor de organisatie.

Wat mag het kosten?

De totale incidentele kosten voor de tijdelijk extra capaciteit (1,12 fte) bedragen € 90.000 (€ 45.000 per gemeente).

Dit onderwerp classificeren wij als incidenteel. Voor incidentele lasten hanteren wij de lijn, dat deze ten laste van de Algemene Reserve worden gebracht. In de Algemene Reserve is rekening gehouden met deze uitname.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-	-	-	-

00.05 MedewerkerTevredenheidsOnderzoek (MTO) 2022**Wat willen we?**

We achten het belangrijk om periodiek (om de twee jaar) een MTO (medewerkerstevredenheidsonderzoek) te houden. We peilen dan de algemene tevredenheid van de medewerkers. Medewerkers rekenen ook op deze frequentie. Dit levert waardevolle informatie op voor het managementteam waarmee de bedrijfsvoering eventueel bijgesteld kan worden. Het is tevens een vast onderdeel van het 'Goed Werkgeverschap'.

Wat stellen we voor?

In 2019 hebben we voor het laatst een dergelijk onderzoek uitgevoerd. We stellen voor om in 2022 opnieuw een MTO te houden.

Wat als we het niet doen?

Dan missen we belangrijke informatie over de medewerkerstevredenheid en daarmee ook de mogelijkheid om tijdig eventueel noodzakelijke maatregelen te nemen.

Wat mag het kosten?

De kosten van een MTO zijn in totaal ongeveer € 25.000 (€ 12.500 per gemeente). Bij de vaststelling van de begroting 2020 is destijds besloten de kosten voor het MTO incidenteel te dekken ten laste van de exploitatie in de jaren dat het MTO wordt uitgevoerd. Bij overschrijding van de exploitatie in het jaar van het MTO maken we daarvan melding bij de raad.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-	-	-	-

00.11 P&C-coördinator/gemeenteadviseur

Wat willen we?

Om meer grip te krijgen op begroting en jaarrekening is in 2019 het Verbeterplan Bedrijfsvoering vastgesteld. Door verbetering van de structurele beheersing van de processen (o.a. op het gebied van processen, procedures, budgethouderschap, budgetbeheer, rollen, taken en verantwoordelijkheden, Planning & Control, integrale advisering en (verbijzonderde) interne controle), moet de bedrijfsvoering weer op orde komen. Om deze uitdagingen het hoofd te kunnen bieden, hebben de colleges van B&W op 26 maart 2019 besloten tot een kwantitatieve en kwalitatieve impuls van het team Financiën. Als vervolg hierop is een reorganisatieplan geschreven waarin deze impuls is aangebracht.

De belangrijke vereisten die in dit kader aan het team Financiën kunnen worden gesteld, zijn dat zij de toegevoegde waarde (voorzien in maatschappelijke behoeften en het oplossen van maatschappelijke vraagstukken) van de organisaties kritisch kan beoordelen, zichtbaar kan maken en ook zicht heeft op de besteding van de financiële middelen; kortom een relatie kan leggen tussen maatschappelijke en financiële resultaten. Daarbij wordt de context waarbinnen de teamleden van Financiën werken vanzelfsprekend complexer, eisen en verantwoordelijkheden groter, kennis en organisatie van beheersing van IT-systemen steeds groter. Bovendien heeft de komst van de GR Werkmaatschappij 8KTD geleid tot het ontstaan van drie organisaties, wat bij het team Financiën ook zorgt voor een grotere complexiteit.

Het Verbeterplan Financiën is in gang gezet en loopt volgens plan. In de toegekende uitbreiding van de formatie is voorzien. Diverse acties zijn in gang gezet om de beheersing van de processen op het gewenste niveau te krijgen.

Het verbeterplan voorziet erin dat een deel van de kwaliteitsimpuls tijdelijk is, alleen voor de jaren 2020 en 2021. Gezien de veelheid en complexiteit van het werk dat verzet moet worden om de beheersing van de processen op orde te brengen is de duur van de tijdelijke inzet van 1 fte in de vorm van een P&C-coördinator/gemeenteadviseur te kort. Om de P&C-cyclus en het faciliteren van de sturing van de drie entiteiten goed vorm te kunnen geven is het voor het team Financiën noodzakelijk deze functie structureel in te vullen.

Tegelijkertijd is het team bezig om het werk efficiënter en effectiever in te richten. Daar worden de komende jaren nog flinke stappen in gezet, en naar verwachting leveren deze inspanningen een besparing op in de formatie. Dit zal effectief zijn met ingang van het jaar 2024. Dit betekent dat vanaf dat moment het team Financiën deze formatieplaats zelf financiert; tot dat moment is incidentele financiering voor de jaren 2022 en 2023 noodzakelijk.

Wat stellen we voor?

Incidentele financiering van de formatieplaats P&C-coördinator/gemeenteadviseur voor de jaren 2022 en 2023.

Wat als we het niet doen?

Het team Financiën zal de komende jaren niet in staat zijn op adequate wijze invulling te geven aan een goede P&C-cyclus voor de drie entiteiten. De kwaliteit van de financieel-strategische advisering aan colleges en raden komt onder druk te staan.

Wat mag het kosten?

De incidentele kosten voor de jaren 2022 en 2023 bedragen € 94.000 per jaar (€ 47.000 per gemeente).

Dit onderwerp classificeren wij als incidenteel. Voor incidentele lasten hanteren wij de lijn, dat deze ten laste van de Algemene Reserve worden gebracht. In de Algemene Reserve is rekening gehouden met deze uitname.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-	-	-	-

STRUCTUREEL**00.09 Formatie-uitbreiding i.v.m. subsidie in relatie tot staatssteuntoets**

[Programma-overstijgend]

Wat willen we?

Door toenemende druk vanuit wet- en regelgeving op de rechtmatigheid van diverse processen, wordt systematisch geanalyseerd waar we als organisatie risico's lopen. Daaruit is gebleken dat wij niet voldoen aan Europese Wetgeving op het gebied van subsidies. Om dat nu wel te bereiken moeten wij voldoen aan de toets op staatssteun bij subsidies. Alle subsidies (bestaande en nieuwe) moeten getoetst worden.

Wat stellen we voor?

Structureel budget beschikbaar te stellen voor het aannemen van een specialist en hiermee het specialisme in huis halen om de toets uit te kunnen voeren en nieuwe trajecten van actueel advies te kunnen voorzien.

Wat als we het niet doen?

De gemeente loopt aanzienlijke financiële risico's, niet alleen zelf maar ook samen met partners of subsidieontvangers. Toegekende subsidies moeten mogelijk teruggevorderd worden wanneer deze niet voldoen aan de staatssteuntoets. Naast de financiële risico's is er ook kans op imagoschade voor de gemeente in haar rol als betrouwbare partner voor inwoners, ondernemers en partners.

Wat mag het kosten?

Het aannemen van 0,5 fte specialist kost in totaal € 40.000 (€ 20.000 per gemeente).

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
- 20	- 20	- 20	- 20

00.12 Coördinatie energiebeheertaken**Wat willen we?**

In de achterliggende jaren zijn er nieuwe en deels wettelijke taken bijgekomen met betrekking tot het beheer van het gemeentelijke energieverbruik. Volgens de Wet milieubeheer zijn we verplicht, boven een bepaald energieverbruik dit verbruik te monitoren. Daarnaast moeten periodiek EPA's worden opgesteld en de maatregelen die binnen vijf jaar terugverdiend kunnen worden, moeten worden gerealiseerd. De jaarlijkse aankoop van GVO's en VER's zou via de energiecoördinator kunnen lopen. Dit wordt er nu bijgedaan door inkoop en beheer. Verder willen we subsidies en mogelijke fiscale maatregelen bijhouden voor energiebezuinigingen en willen we beleid en wetgeving vertalen naar een meerjarig energie advies.

Overige taken:

- Het regelen en coördineren van de vastgestelde energie doelen
- Het regelen van mutaties van de aansluitingen voor water, gas en elektra
- Het instellen van een contactpersoon Certiq (ivm SDE subsidie zonnepanelen)

De invulling kan in samenwerking met 8K gestalte krijgen.

Wat stellen we voor?

Een energiecoördinator aan te stellen met een omvang van 0,5 fte.

Wat als we het niet doen?

Dan lopen we risico's met betrekking tot onze wettelijke verplichtingen en geven we ondermaats invulling aan noodzakelijke werkzaamheden op het gebied van energiebeheer.

Wat mag het kosten?

De inschatting is dat dit voor Tytsjerksteradiel 0.5 fte kost (€ 35.000).

Voor beide gemeentes zou dit een volledige fte zijn, derhalve is bij Achtkarspelen eveneens (separaat) dit bedrag aangevraagd. Als we dit goed ingeregeld hebben is het mogelijk per 2024 naar verwachting € 5.000 per jaar te besparen op de totale energiekosten.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
●		●	—
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
- 35	- 35	- 30	- 30

00.13 Borging bijhouden beheerdata**Wat willen we?**

Het is onze taak om de openbare ruimten adequaat en volgens de afgesproken kwaliteitsnormen te onderhouden. Daarvoor is actueel inzicht noodzakelijk in het te beheren areaal. Dit om onder meer als onderlegger te dienen voor beleids- en beheerplannen, de inzet van onze buitendienstmedewerkers en uit te besteden werkzaamheden/diensten. Daarnaast hebben wij wettelijke verplichtingen op onderdelen qua beschikbaarheid van data voor derden. De taak – het bijhouden van de data – is zowel toegenomen in omvang, de noodzaak als in complexiteit waardoor het structureel meer aandacht verdient.

Wat stellen we voor?

We stellen voor om structureel een databeheerder aan te stellen voor het bijhouden van de areaalgegevens. Het gaat om het verwerken van mutaties die voortdurend aan de orde zijn vanwege areaalaanpassingen (dorpsuitleg, aan-/en verkoop van gronden), uitvoering van onderhouds- en/of reconstructiewerkzaamheden, enzovoort. Verder leidt het bijhouden van de basiskaart, die gekoppeld is en dient als onderlegger voor de beheerkaarten, ook tot een continu stroom van wijzigingen/mutaties.

Wat als we het niet doen?

Dan beschikken we niet over betrouwbare en actuele basisgegevens voor de uit te voeren beheertaken. Dit leidt tot onaanvaardbare risico's voor zowel de kwaliteit van de bedrijfsvoering/beleidsadviesing als inkoopprocessen. Daarnaast zal de forse investering die we nu uitvoeren om eenmalig alles in kaart te brengen teniet worden gedaan.

Wat mag het kosten?

We gaan er van uit dat dit structureel drie dagen per week gaat kosten. Dit komt neer op 0,6 fte wat € 40.000 bedraagt op jaarbasis. Voor de jaren 2022 en 2023 kan gebruik worden gemaakt van al beschikbare middelen voor het project 'op orde brengen van de beheerdata' inclusief de koppeling van het beheerpakket aan de BGT. We verwachten dat hier sprake is van onderuitputting.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-	-	- 40	- 40

08.09c Participatiewebsite

[Programma-overstijgend]

Wat willen we?

De dynamiek van de samenleving verandert. Gemeente en inwoners gaan steeds vaker gezamenlijk op zoek naar wat hun woonomgeving mooier, beter en leefbaarder kan maken. Deze betrokkenheid van inwoners bij het beleid van de gemeente is, evenals de betrokkenheid van de gemeente bij haar inwoners, een vorm van participatie. De Participatiewebsite is dienstbaar om burgerinitiatieven vorm te geven en om beleidsontwikkeling, zoals de Omgevingsvisie, interactief met de inwoners te delen.

Burgerinitiatieven

De inwoners van de gemeente worden uitgenodigd tot het meedenken en het meedoen bij een idee of initiatief dat zij zelf hebben bedacht. Op de burgerinitiatieven pagina van de Participatie-website staat helder beschreven wat een burgerinitiatief is, aan welke randvoorwaarden een burgerinitiatief moet voldoen en wat de stappen zijn in het proces van idee tot afronding.

Omgevingsvisie, -plan en omgevingsvergunning

Na inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt het verplicht om in het kader van de Omgevingsvisie, programma of Omgevingsplan participatie toe te passen en daarvoor gemeentelijk beleid op te stellen. De Omgevingswet stimuleert vroegtijdige participatie om tijdig belangen, meningen en creativiteit op tafel te krijgen. Voor de omgevingsvergunning is bepaald dat bij een aanvraag aangegeven dient te worden of belanghebbenden bij de voorbereiding van de aanvraag zijn betrokken en zo ja, hoe en wat de resultaten hiervan zijn. Participatie hierbij zal deels verplicht worden gesteld.

Beleidsontwikkeling

De gemeente wil de inwoner vroegtijdig betrekken bij de totstandkoming van gemeentelijk beleid. Daartoe deelt zij in een vroegtijdig stadium de plannen op een interactieve wijze.

Wat stellen we voor?

De Participatiewebsite, die bij de implementatie van de Omgevingswet is aangeschaft, te continueren inclusief realisatie van een goede borging in de beleidsontwikkeling en bij burgerinitiatieven.

Wat als we het niet doen?

Dan geven we participatie op het meest minimale niveau vorm. Als er sprake is van verplicht voorgeschreven participatie, zoals bij de Omgevingsvisie, dan zal dit op een andere wijze vorm moeten worden gegeven.

Wat mag het kosten?

Per jaar wordt uitgegaan van vier burgerinitiatieven. Daarnaast wordt uitgegaan van vier projecten met een looptijd van één jaar. Van deze projecten zijn er twee gemeenschappelijk met Achtkarspelen vorm gegeven. Daarnaast worden er zes projecten met een looptijd van drie tot zes maanden geraamd, waarvan er vier gemeenschappelijk met Achtkarspelen vorm worden gegeven.

De kosten van de participatie website bedragen € 8.000 voor jaarlijkse afname van de applicatie en 0,56 fte voor de uitvoering hiervan. In de uitvoering is de onlinedienstverlening begrepen evenals communicatie. Totaal een bedrag van € 50.000.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
- 50	- 50	- 50	- 50

Overhead

NIEUW OF GEWIJZIGD BELEID

STRUCTUREEL

00.04.01 ICT: Informatieveiligheid

Wat willen we?

Met de toenemende digitalisering neemt het belang van informatieveiligheid ook toe. We merken dat de digitale kwetsbaarheden en dreigingen fors toenemen. Ook de complexiteit en de impact van security-incidenten nemen toe op zowel bestuurlijk als uitvoerend niveau. Betrouwbare (en veilige) informatievoorziening is een absolute randvoorwaarde voor een gemeente.

Informatiebeveiliging is niet alleen een ICT-probleem, maar ook van proceseigenaren en lijnmanagers, waarbij de eindverantwoordelijkheid ligt bij de bestuurders. Gezien de toenemende complexiteit van dreigingen en aanvallen, zijn conventionele beveiligingsmaatregelen steeds vaker niet meer toereikend.

Er worden daartoe diverse maatregelen ondernomen, zoals het implementeren van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), die geldt als basisnormenkader binnen alle overheidslagen (Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen) voor informatiebeveiliging.

Als 8KTD willen we een veilige informatievoorziening leveren, de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) is daarbij leidend voor onze organisatie. De implementatie van de BIO vergt een aantal jaren.

Wat stellen we voor?

Als gemeente nemen wij deel aan GGI-Veilig (GGI staat voor Gemeentelijke Gemeenschappelijke Infrastructuur) en kunnen daarmee onze digitale weerbaarheid verhogen en onze ICT-infrastructuur nog veiliger maken. Bovendien kunnen wij een volgende belangrijke stap zetten in het pakken van regie op onze ICT-infrastructuur.

GGI-Veilig bestaat uit een portfolio van producten en diensten voor operationele informatiebeveiliging. Via GGI-Veilig nemen gemeenten onder meer een actieve monitoring- en responsdienst af voor het bewaken van gedrag en acties op het eigen bedrijfsnetwerk. Ook worden beveiligingsproducten voor de gemeentelijke ICT-infrastructuur afgenomen (zoals firewalls, anti-DDoS, end-point protection).

Om de volgende stappen te kunnen zetten stellen we voor onder meer Security Information & Event Management (SIEM) en Security Operations Center (SOC) in te zetten. Deze helpen ons deze dreigingen zichtbaar te maken. Monitoring is verplicht gesteld vanuit de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO).

De komende jaren zullen we de BIO verder implementeren. Op dit moment is nog niet te overzien welke kosten in totaal zullen moeten worden gemaakt om te kunnen voldoen aan de BIO. We zullen jaarlijks beoordelen welke stappen nodig zijn en dan kritisch beoordelen welke extra middelen eventueel gevraagd moeten worden. Uitgangspunt daarbij is telkens dat we de producten binnen GGI-veilig in gaan zetten.

Wat als we het niet doen?

Dan kunnen we niet voldoen aan de gestelde eisen in de BIO, maar belangrijker nog dat we dan de betrouwbaarheid van onze informatievoorziening onvoldoende kunnen waarborgen.

Wat mag het kosten?

Binnen de huidige ICT-begroting zijn onvoldoende middelen beschikbaar om de noodzakelijke volgende stappen structureel op te vangen. We vragen voor nu een structurele verhoging van het budget van in totaal € 50.000 per jaar (€ 25.000 per gemeente).

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
- 25	- 25	- 25	- 25

00.04.05 ICT: Ontwikkelingen BAG–WOZ: koppeling berichtenverkeer en licenties**Wat willen we?**

In het verleden werden gegevens in het belastingenpakket bijgewerkt door een export uit het taxatiepakket te importeren en andersom. Vanuit het ministerie is bepaald dat dit moet worden vervangen door berichtenverkeer. Hierdoor worden mutaties direct verwerkt, wat de kwaliteit ten goede komt. Ook zijn er meer licenties nodig om de WOZ–werkzaamheden goed uit te kunnen voeren.

Wat stellen we voor?

Structureel budget beschikbaar stellen voor de koppeling met berichtenverkeer en de benodigde licenties.

Wat als we het niet doen?

Dan zullen noodzakelijke gegevens niet worden bijgewerkt in beide systemen, waardoor we niet kunnen voldoen aan wettelijke verplichtingen (zoals het leveren van correcte gegevens aan het WOZ waarde loket), niet de juiste waarden kunnen worden berekend en beschikt en niet de juiste aanslagen OZB kunnen worden opgelegd. De extra licenties zijn nodig om de taxatie werkzaamheden op een goede manier te kunnen uitvoeren.

Wat mag het kosten?

De totale kosten zijn € 14.000 per jaar, dus € 7.000 per gemeente.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
- 7	- 7	- 7	- 7

00.04.07 Spraakverkeer i.c.m. KCC–functionaliteit voor telefonie**Wat willen we?**

Op basis van rechtmatigheid en om te kunnen doorontwikkelen, moeten we investeren in vernieuwende spraak, UC en KCC–functionaliteit, waarbij we de al bij de organisatie in gebruik zijnde applicaties maximaal willen kunnen aansluiten.

De dienstverlening van de gemeente moet aansluiten op de hedendaagse uitdagingen: moderne bereikbaarheid met verschillende contactvormen die burgers en bedrijven nu al gebruiken en nieuwe manieren van samenwerking, onafhankelijk van locatie en tijd. We gebruiken op dit moment onder meer een communicatieplatform voor spraak en Klantcontactcenter–functionaliteit uit 2005. Het is in de loop der jaren enigszins gemoderniseerd, maar een echte vernieuwing is uitgesteld in de wetenschap dat er via de VNG een collectieve inkoop van telefonie en Unified Communicosn (UC) plaats zou vinden, nl. via GT Connect. De gunning voor GT Connect heeft plaatsgevonden in 2019, maar inmiddels is duidelijk dat GT Connect definitief is gestaakt en dat het contract tussen VNG en leverancier is ontbonden.

Wat stellen we voor?

We onderzoeken welke andere opties voor nieuwe spraak, UC en KCC-functionaliteit voor ons realistisch en haalbaar zijn. Duidelijk is dat de landelijke GT-connect is gestaakt. Eén van de opties die we onderzoeken is een gezamenlijke aanpak met andere (Friese) gemeenten. Het extra budget is nodig om daadwerkelijk tot aanschaf over te kunnen gaan.

Wat als we het niet doen?

Omdat de jaarlijkse kosten de aanbestedingsgrens (4* jaarbedrag) overschrijden, handelen we in strijd met ons inkoopreglement. Hiernaast zullen we ook te maken blijven houden met ontbrekende en verouderde functionaliteit op het gebied van spraak, UC en KCC-functionaliteit.

Wat mag het kosten?

Dit jaar is duidelijk geworden dat we onvoldoende middelen beschikbaar hebben om een nieuwe oplossing binnen de bestaande ICT-begroting op te vangen. Voor onderhoud en instandhouding van onze huidige, verouderde oplossing, betalen we nu € 35.000 per jaar (voor beide gemeenten). We verwachten dat een noodzakelijke upgrade ongeveer € 20.000 structureel per gemeente per jaar meer gaat kosten.

Naast de aanschaf (structurele kosten), verwachten we eenmalige implementatiekosten. De hoogte hiervan is onbekend, omdat dit afhankelijk is van te maken keuzes. Dit betreft een PM-post.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
- 20	- 20	- 20	- 20

4 Voorstel aan de raad

Gelet op de in deze Kadernota geschetste ontwikkelingen stellen wij u voor om:

Kennis te nemen van de ontwikkelingen in beleid zoals opgenomen in deze Kadernota 2022–2025, de te verwachten financiële gevolgen uit de aangegeven ontwikkelingen voor de meerjarenbegroting en het voorlopig verwachte meerjarenperspectief.

Burgum, 15 juni 2021

Burgemeester en wethouders
van Tytsjerksteradiel

BIJLAGE I Financiële samenvatting

KADERNOTA 2022 – 2025

Hieronder laten we de ontwikkelingen zien die het gevolg zijn van nieuw beleid of van ontwikkelingen in bestaand beleid. Programma-overstijgende onderwerpen worden als eerste getoond.

Onderwerp	Effect	Aard	Status	Raakvl.	2022	2023	2024	2025
Startsaldo van de Kadernota					- 683	80	932	400
Ontwikkeling Gemeentefonds					132	318	73	501
Ontwikkelingen in bestaand beleid					- 180	- 241	- 291	- 287
Nieuw of gewijzigd beleid					- 326	- 356	- 428	- 425
<u>00. Bestuur en ondersteuning</u>								
00.02 Herindeling Team Communicatie / tijdelijke uitbreiding inzet personeel					-	-	-	-
00.04 Continuering FTE HRM voor 2022					-	-	-	-
00.05 MedewerkerTevredenheidsOnderzoek (MTO) 2022					-	-	-	-
00.09 Formatie-uitbreiding i.v.m. subsidie in relatie tot staatssteuntoets					- 20	- 20	- 20	- 20
00.11 P&C-coördinator/gemeenteadviseur					-	-	-	-
00.12 Coördinatie energiebeheertaken					- 35	- 35	- 30	- 30
00.13 Borging bijhouden beheerdata					-	-	- 40	- 40
Totaal van dit programma					- 55	- 55	- 90	- 90
<u>00.04 Overhead</u>								
00.04.01 ICT: Informatieveiligheid					- 25	- 25	- 25	- 25
00.04.05 ICT: Ontwikkelingen BAG-WOZ: koppeling berichtenverkeer en licenties					- 7	- 7	- 7	- 7

KADERNOTA 2022 – 2025

00.04.07	Spraakverkeer i.c.m. KCC-functionaliteit voor telefonie				- 20	- 20	- 20	- 20
Totaal van dit programma					- 52	- 52	- 52	- 52
<u>01. Veiligheid</u>								
01.02	Privaatrechtelijk optreden				- 23	- 23	- 23	- 23
Totaal van dit programma					- 23	- 23	- 23	- 23
<u>02. Verkeer, vervoer en waterstaat</u>								
02.01	Basiskaart Geluid Emissies				- 60	- 60	- 60	- 60
02.02	Aanpassing bediening brug Aldtsjerk				-	-	-	-
02.04	Aanpassingen brug Eastermar				- 8	- 15	- 52	- 52
02.05	Aanpassingen Raadhuisweg Burgum				-	- 15	- 15	- 15
02.06	Reconstructie Quatrebras ca.				-	- 8	- 8	- 8
Totaal van dit programma					- 68	- 98	- 135	- 135
<u>03. Economie</u>								
03.05	Aanjagen toerisme				-	-	-	-
Totaal van dit programma					-	-	-	-
<u>04. Onderwijs</u>								
Totaal van dit programma					-	-	-	-

KADERNOTA 2022 – 2025

<u>05. Sport, cultuur en recreatie</u>									
05.01	Lokale omroep RTV NOF				- 3	- 3	- 3	- 3	
05.03	Bestrijding invasieve exoten				- 15	- 15	- 15	- 15	
05.04	Facilitering ambities biodiversiteit				-	-	-	-	
05.05	Bestrijding eikenprocessierups				- 18	- 18	- 18	- 15	
Totaal van dit programma					- 36	- 36	- 36	- 33	
<u>06. Sociaal Domein</u>									
06.01	Nieuwe wet inburgering				-	-	-	-	
06.05	Wet Aanpak Meervoudige Problematiek Sociaal Domein				-	-	-	-	
06.10	Uitbreiding formatie zorgadministratie				-	-	-	-	
06.11	Uitbreiding formatie Communicatie Sociaal Domein				-	-	-	-	
06.12	Uitbreiding formatie Gebiedsteams				-	-	-	-	
06.13	Projecten Beurtschip en Spitkeet				-	-	-	-	
Totaal van dit programma					-	-	-	-	
<u>07. Volksgezondheid en milieu</u>									
07.08	Uitbreiding ondersteuning gaswinningsdossier				-	-	-	-	
07.09	Formatie stikstof				-	-	-	-	

KADERNOTA 2022 – 2025

07.10	Formatie gemeentelijk beleid op het vlak van Milieu				-	-	-	-
Totaal van dit programma					-	-	-	-
<u>08. Vrosh</u>								
08.03	Bijdrage stichting Behoud Monumenten				- 42	- 42	- 42	- 42
08.05	Uitvoering woningbouwprogrammering				-	-	-	-
08.09b	Omgevingswet				-	-	-	-
08.09c	Participatiewebsite				- 50	- 50	- 50	- 50
Totaal van dit programma					- 92	- 92	- 92	- 92
Eindsaldo van de Kadernota					- 1.057	- 198	286	189

Toelichting definities en symbolen

Toelichting op het gebruik van icoontjes in de Kadernota

Om de onderwerpen in deze Kadernota in een duidelijke context te zetten, wordt gebruik gemaakt van een rubricering, te weten

- effect op het begrotingsaldo
- aard van het onderwerp
- status van het onderwerp
- raakvlak(ken) met Achtkarspelen en/of de Werkmaatschappij

effect	aard	status	raakvlak
<ul style="list-style-type: none"> vragend (nadelig) neutraal biedend (voordelig) nog onbekend 	<ul style="list-style-type: none"> 1. onontkoombaar 2. noodzakelijk 3. wenselijk 	<ul style="list-style-type: none"> A - realisatiefase B - planfase C - verkenfase onbekend 	<ul style="list-style-type: none"> alléén eigen DO en niet de WM (via de uitvoering) de eigen DO én de WM (via de uitvoering) beide DO's (via afstemming beleid) beide DO's én de WM (via de uitvoering)

Labeling van bedragen/ramingen in bestuurlijke notities.

Wanneer in notities sprake is van bedragen of kostenramingen die te maken hebben met voorgenomen nieuwe projecten of nieuw beleid wordt zo'n bedrag standaard voorzien van een label dat de status en de mate van onderbouwing verduidelijkt.

Voor het gebruik van de termen "PM" en "taakstellend" wordt afgesproken dat hieraan de onderstaande omschrijving wordt gekoppeld.

	status C	status B	status A
fase	verkennende fase	planfase	realisatiefase
trefwoorden	initiatief, verkenning wat, ordergrootte inspanning.	uitwerking, plannen, begin progr. van eisen.	uitgewerkt plan incl. overleg betrokkenen, definitief progr. van eisen.
basis raming	inschatting en kengetallen.	elementen en kengetallen.	elementen en/of hoeveelheden en kengetallen/prijzen.
afwijking in %	mogelijk 50%	mogelijk 15-50%	verwachting < 15%

Het kan ook voorkomen dat er (nog) geen bedragen kunnen worden genoemd of dat er echt nadrukkelijk sprake is van een taakstellend bedrag. Voor deze gevallen gelden onderstaande termen:

PM	<ul style="list-style-type: none"> • er zijn nog geen concrete plannen (we willen iets gaan doen) • het college is van plan hier tijd en energie in te gaan stoppen • instemming betekent instemmen met het uitvoeren van voorbereidend werk en verkenningen • er wordt wel verwacht dat er t.z.t. sprake zal zijn van effecten voor de begroting • er is nog geen sprake van besluitvorming
PM + voetnoot	In een voetnoot kan worden aangegeven of er sprake is van een bijzondere reden voor PM, bijvoorbeeld in geval van een nog onmogelijk te kwalificeren autonome/onontkoombare ontwikkeling
taakstellend	<ul style="list-style-type: none"> • er wordt vooraf een bedrag vastgesteld voor bepaalde activiteiten of voorzieningen/maatregelen • het bedrag is leidend en maximaal, het ambitieniveau wordt hierop aangepast

BIJLAGE II Ombuigingen

In onderstaande tabel ziet u voor de jaren 2022–2024 per programma welke ombuigingen gerealiseerd worden.

Progr. 00. Bestuur en ondersteuning

Bedrijfsvoering (LIJN 5 samenwerking)

Frictie (LIJN 5 samenwerking)

Harmoniseren van beleid en uitvoering, optimaliseren van processen (LIJN 5 samenwerking)

HEKO-loods: vervangen cv

HEKO-loods: vervangen dakbedekking

Niet meer indexeren samenwerkingsverbanden (LIJN 5 samenwerking)

Onderzoek naar kostendekkendheid leges en tarieven (LIJN 4 Inkomsten verhogen)

Uitstel aanpassingen liftinstallatie

Uitstel vervanging koelcompressor

Uitstel vervanging lichtstraat

Uitstel vervanging projecttapijt

Verhogen opbrengst OZB (LIJN 4 Inkomsten verhogen)

Verhuur leegstand pand Eastermar

Progr. 01. Veiligheid

Maximaal dereguleren evenementenvergunningen (LIJN 2 Ruimtelijk Domein)

Stoppen met niet-wettelijke taken Veiligheid (LIJN 2 Ruimtelijk Domein)

Progr. 02. Verkeer, vervoer en waterstaat

Recreatieve haven Eernewoude

Progr. 03. Economie

Verhoging toeristenbelasting

Progr. 04. Onderwijs

Onderwijshuisvesting – lege schoolgebouwen

Schoolbegeleiding: verminderen of schrappen

Verlagen bijdrage Kinderopvang (peuterspeelzalen)

Verlagen budget Peuteropvang (LIJN 1 Sociaal Domein)

Wegbezuinigen gemeentelijke bijdrage t.b.v. gemeentelijk onderwijsbeleid (LIJN 1 Sociaal Domein)

Progr. 05. Sport, cultuur en recreatie

Aanpassing onderhoud beeldkwaliteit heestervakken (LIJN 3 Beheer)

Aanpassing onderhoud boomspiegels (LIJN 3 Beheer)

Aanpassing onderhoud graskanten (LIJN 3 Beheer)

Beëindiging/verlaging subsidie bibliotheken SBMF

Benutting financiële ruimte budget iepziekte

Huurtarieven sportaccommodaties kostendekkender maken (LIJN 3 Beheer)

Minder schouwen bomen.

Onderhoud en beheer voormalig Olympiadeterrein

Sporthallen en gymzalen: uitstellen vervangingen (a)

Sporthallen en gymzalen: uitstellen vervangingen (b)

Stoppen onkruidvrije haagvoet volgroeide hagen

Tijdelijke verlaging budget gazonmaaien

Zwembad de Wetterstins prijzen verhogen (LIJN 3 Beheer)

Zwembad Sawn Doarpen: uitstellen vervangingen (a)

Zwembad Sawn Doarpen: uitstellen vervangingen (b)

Zwembad de Sawn Doarpen prijzen verhogen (LIJN 3 Beheer)

Progr. 06. Sociaal Domein

Activerend armoedebeleid

Beschermd wonen (LIJN 1 Sociaal Domein)

Beurtschip en lasopleiding en Spitkeet onderbrengen in Regiodeal (LIJN 1 Sociaal Domein)

Gedifferentieerde inkoop WMO

Heronderzoeken WMO (LIJN 1 Sociaal Domein)

Kostenbewustzijn gebiedsteams

Reduceren personeel gebiedsteams (LIJN 1 Sociaal Domein)

Schrappen van de post 'overig en onvoorzien' (LIJN 1 Sociaal Domein)

Versterken Sociale Basis

Progr. 07. Volksgezondheid en milieu

Besparing op inzet ondergrondse containers (LIJN 3 Beheer)

Finetunen openstelling milieustraat en composteerterrein (LIJN 3 Beheer)

Geen serviceverlening vergunningsaanvragen (LIJN 2 Ruimtelijk Domein)

Stoppen inzameling mest (LIJN 3 Beheer)

Verlagen budget aanvullend pakket GGD (LIJN 1 Sociaal Domein)

Versoberen ambitieniveau: geen afvalcoach aanstellen (LIJN 3 Beheer)

Progr. 08. Vrosh

Afstoten maatschappelijk vastgoed (LIJN 2 Ruimtelijk Domein)

Algemene bezuiniging op beleidsfuncties Ruimtelijke Ordening, Projecten en Wonen (LIJN 2 Ruimtelijk Domein)

Dereguleren kapvergunningen particulier terrein (LIJN 2 Ruimtelijk Domein)

Digitaal (administratief) toezicht op naleving van regels en vergunningen (LIJN 2 Ruimtelijk Domein)

Kostendekkende leges Ruimtelijke Ordening (LIJN 4 Inkomsten verhogen)

Temporiseren beleidsontwikkeling cultuurhistorische panden

Progr. Overhead

Afschaffen Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA)

Centrale Postkamer 8KTD

Fasere onderzoekskosten Dienstverlening

Mindere dienstverlening – kanaal telefonie

Uitstel vervanging deel wagenpark

